

On the Basis of Archetypal Aqua Permanent Image a Psychoanalytical Approach to the East-West Antagonism Via Immigration Phenomenon

Ali Barış KAPLAN¹

Keywords

War,
Immigration,
Syria, Archetype,
Aqua
permanens.

Abstract

The purpose of this study is to analytically study and point out the intrinsic archetypal structure of "the request and will for better living formations" via aqua permanent image on the basis of stream of emigration fact that is as a result emerged from disputes and wars of which psychosocially presents ambivalent characteristics under the janus-faced appearances of antagonism among East and West that currently is occurred through out attainment endeavour to the scarce sources for West and is occurred for East as the very demand for accessing West-type comfortable, prosperous and free living formations. In short in another telling this study is aimed to argue the psychodynamic characteristics and economy-politic will that laid at background of certain conflicts and wars particularly such as Arabic Spring and presently still on going with its destructiveness the Syrian War as an expanded descendant of Arabic Spring that emerged from the very public will and demand on seeking for equality, freedom, liberty, democracy and more advanced living formations that these insurgances indeed essentially considered as if they are guardianship and proxyholder wars of which cogitated and drawn up by West on the behalf of providing so-called democracy, nevertheless based on archetypal aqua permanent image this study argues the internecine and ambivalent content of the migration, refugee and asylum seeking phenomenon that flowing from East to West as if which recently almost turned into new era migration of tribes. Within the historical dialectic loop, albeit the developmental processes of both civilizations West and East in an intermingled relationship have some various cultural allocations and intersections, the cultural dissociations, differentiations and separations between both civilization are deepen and undergone a change notably as a result of the radical transformations occurred in West during geographical explorations, catholic reformation, enlightenment movement, commercial imperialism and industrial capitalism periods. Whether quality or quantity of improvement among the civilizations West and East is separated and disaffiliate each other a long time ago and each of which held different ways that determinatively it solely induced the difference between the social formations of East and West getting bigger and deeper. It is generally observed that the ongoing behavioral economics formation of West as a function of maintenance and sustainability of its own developmental level under the frame of accession to the scarce resources is based on earthbound and materialistic pedestal by exploitation of underdeveloped countries and societies. Nevertheless despite the compulsions that even reaches to a level of

¹ Corresponding Author. Yrd. Doç. Dr., T.C. İstanbul Medipol Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Medya ve Görsel Sanatlar Bölümü, abkaplan@medipol.edu.tr

detestation to the West civilization and its culture, today presently accelerated migration and asylum seeker movement fact that catalysed by wars and conflicts of Oriental crowds streaming into the developed West countries at a very high per centage rates fundamentally has also a behavioral basis on bare and unvarnished materialistic demands and earthbond foundation of will of Oriental people. In this study in consideration of East-West dicotomy; economic, social, cultural psychodynamic factors lay at background of those behavioral formations that displays ambivalent and conradictous are psychoanalytically examined in the context of Archetypal Aqua Permanent Image.

Arketipal Aqua Permanent İmgesi Çerçevesinde Doğu-Batı Karşıtlığına Göç Olgusu Temelinde Psikanalitik Bir Yaklaşım

Anahtar Kelimeler
Savaş, Göç, Suriye, Arketip, Aqua permanent.

Özet

Bu çalışmada amaç; Batı açısından kıt kaynaklara erişme çabası ve Doğu açısından Batı tipi müreffeh ve özgür yaşam biçimlerine erişme arzusu şeklinde cereyan eden, Doğu-Batı karşıtlığının çelişkili görünümüleri altında psikososyal açıdan karşıt çift değerli ambivalent nitelikler gösteren “daha iyi bir yaşam arzusunun” arketipal yapısını, savaş ve çatışmalar sonucu ortaya çıkan Göç olgusu temelinde Aqua Permanent İmgesi çerçevesinde ana hatlarıyla analitik olarak irdelemek ve serimlemektir. Kısaca eşitlikçi, laik, liberal, demokratik, özgür daha gelişkin yaşam formasyonları arayışında özellikle Arap Baharı kalkışması şeklinde gerçekleşen ve bugün Suriye’de hali hazırda tüm şiddetiyle devam eden ve esasen sözde demokrasi vaadiyle Batı’nın kurguladığı vekâlet savaşları olarak yorumlanan çatışma ve savaşların ardında yatan ekonomipolitik arzunun psikodinamik yanlarını tartışmak ve bununla birlikte savaşların neden olduğu ve Doğu’dan Batı’ya doğru gerçekleşen ve adeta Kavimler Göçüne dönüşen göç olgusunun çelişkili içeriğini arketipal Aqua Permanent İmgesi bağlamında tartışmaktır. Tarihsel diyalektik açıdan Doğu ve Batı medeniyetlerinin gelişim süreci çeşitli kesişmeler ve kültürel paylaşımlar yaşamışsa da iki medeniyet arasındaki farklılaşma ve ayrımlar özellikle Batı’da gerçekleşen Cografi keşifler, Reform, Rönesans, Aydınlanma Hareketi, Ticarî Emperyalizm ve Sanayi Kapitalizmi sonucunda derinleşmiştir. Batı ve Doğu medeniyetlerindeki gelişimin niteliği ve niceliği uzunca bir süre önce ayrılmış ve birbirlerinden farklı yollar tutmuştur. Buysa Doğu ve Batı toplumsal formasyonları arasındaki makasın açılmasına neden olmuştur. Batı’nın az gelişmiş toplumların sömürüsü ve parçalanarak kontrol altına alınması şeklinde devam eden davranışsal formasyonu, kendi gelişmişlik düzeyinin kıt kaynaklara erişim çerçevesinde idamesi olarak maddi bir temele dayanmakla birlikte, Doğu halklarının savaş ve çatışmalarla katalize olarak günümüzde hızlanarak devam eden göç hareketinin Batı kültürü ve medeniyetine duyulan nefrete varan içtepileme rağmen çok büyük bir yüzdeyle gelişmiş Batı ülkelerine doğru gerçekleşmesi çelişkinin de esasen çıplak maddi bir temele dayandığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmada, Doğu-Batı dikotomisi ışığında çelişkili ve ikircikli ambivalanslar gösteren bu davranışların fonundaki ekonomik, sosyal, kültürel psikodinamik etmenler, Arketipal Aqua Permanent İmgesi bağlamında psikanalitik çerçevede irdelenmektedir.

1. Giriş ve Kuramsal Yapı

“Yaşanılan dünyanın her yerinde, Batı ölünün yerini almış durumda.” (Baudrillard, 2002: 56-57)

Göç, arayış, keşif, savaş, çatışma, kaynağa erişme çabası ve kaynak tedariki biçimindeki hayatta kalma mücadeleleri ve beka olgusu insanoğluna atalık teşkil eden Homo Erectus ve ötesine dek kendini çeşitli formlarda yineleyen sinüsoidal bir dalga gibi kesintisiz bir şekilde uzanmaktadır. Nitekim çalışmanın ilerleyen pasajlarında, kültür ve uygarlığın gelişimi esnasında çeşitli biçimselliklere bürünen beka ve daha iyi koşullarda yaşam arama isteminin arketipal analogu olan göç işleminin analitik psikoloji açısından imlediği arketipal şematik durum ekonomik politik ve psikososyal açıdan ana hatlarıyla irdelenmektedir. Bu noktada analitik bakışımız açıkça Goethe'nin "Biçimlerin incelenmesi, dönüşümlerin incelenmesidir" şeklinde ifade ettiği strüktürel perspektifle koşuttur diyebiliriz (Propp, 2008, s. 88).

İnsanın türsel biyolojik evrimi kültürel evrimine koşut ve etkileşim içindedir ancak kısa zaman dilimleri içerisinde biyolojik evrimsel değişkenler inelastik kalırken, kültürel değişimleri tetikleyen içsel ve dışsal etmenler oldukça geniş bir spektrumda esneklik göstermektedir. Hominidlerin en gelişkin alt türü olan Homo Sapiens Sapiens'i yani insanı, insan yapan şey onu aynı zamanda mental olarak üzerinde evrilmekte olduğu doğa parçasından ayırmaya başlayan şey olarak bilinç ve benlik bilincinin gelişimidir. Primatlar ve çocuklar üzerinde yapılan ayna ve renk deneylerini yorumlayan Povinelli'ye göre, Ben'lik bilinci ilk önce beden bilinci olarak gelişmiştir (Bilim ve Teknik Dergisi, 1998, s. 54). Beden bilinci olarak gelişmiş olan, ben bilinci; sembolik algı ve spiritler inancıyla doğa ile kurulan diyalektik çerçevesinde ortaya çıkmıştır. İlerleyen toplumsallaşma süreci ile büyü, büyüsel ve sihirselsel edim ve taklit aksiyonları; seremoni, ayin ve ritüellere indirgenip sıkıştırılmıştır. Böylece, daha eski çağlarda, doğa ile bir bütün olan ve kendini doğanın bir parçası gibi gören insan o döneme özgü mutlak taklit ve özdeşleşmeye dayalı davranışlarını günlük hayatından yavaş yavaş ötelenmeye başlamış, ve bunları çeşitli ritüeller ve törenler içine hapsetmiştir. Bunun sonucunda; ben, kılık değiştirerek ritüeller içerisinde seremonial formlarda kendini topluma yansıtarak kolektif bilinçte yerini almıştır (Durkheim, 2005, s. 338-351).

En geniş anlamıyla evrimi ele alırsak; Biyolojik bir realite olan evrim, canlıların zaman içinde değişen ortama -değişen ortam, bir bakıma fiziksel madde dünyasının evrimi olarak algılanmalıdır- gösterdikleri fiziksel tepkidir. Yalnız insanoğlu, bu evrimsel değişime fiziksel bir vektörle katılmakla kalmayıp; diğer hiçbir canlıda ileri düzeyde gözlemlenemeyen bir başka ve özgün vektör, 'kültür' vektörüyle de evrime katılmakta ve diğer tüm canlılardan ayrılmaktadır (Teber, 1982, s. 27). "Kültür doğanın tüm oluşturduklarına karşı, insan tarafından meydana getirilen her şeydir." (Arsebük, 1995, s. 19). İnsanın evrimi biyolojik ve toplumsal evrim şeklinde iki yönlü olarak süregelmektedir. Toplumda öğrenilenlerin tekrar insanların yönetilmelerinde kullanılmasıyla ve kültürel evrimin önemli duruma gelmesiyle insan'ın tarihi de başlamıştır. Toplumsal kurumlar toplumsal evrimin ürünü olarak ortaya çıkmışlardır. Farklılaşmanın temelinde insanların farklı üretim yöntemlerini kullanmaları ve bu yöntemleri kullanmalarından dolayı bu yöntemlerin belli cins ya da grupları ifade aracı haline gelmesi bulunmaktadır. Taklit yoluyla bilgiler kuşaklara aktarılmakta ve birikim sağlanmakta, daha sonra bu birikim araç yapma becerisine yansımaktadır (Biven,

Lucy ve Panksepp, Jaak, 2012, s. 245-312). Araç yapmaya başlamak ile düşünmeye başlamak arasında bir birlikteliğin olduğu belirtilmektedir. Araç yapma eğilimi, doğal nesnelere değiştirme gereksinimini ortaya koyduğu gibi, aracı yapanlarda oluşacak değişimlerin temellerini atmıştır (Şenel, 1995, s. 28). Avcılığın başlamasıyla, avcılık-toplayıcılık olarak, erkek-kadın arasındaki iş bölümü biyolojik farklılaşma temelinde başlamıştır. Avcılık, ortak çalışma yönteminin gelişmesinde önemli bir etken olmuştur ve bu çalışma yöntemi, ilişkileri ve iletişim biçimlerini geliştirmiştir (Şenel, 1995, s. 60-62). Konuşmanın ve düşünmenin gelişmesi bilgi birikimini de geliştirmiş ve toplumsal değişim hızlanmıştır. Toplumlara; ilkel ve uygar olarak birbirinden ayıran özellik, farklılaşmadır. Farklılaşma olgusu ise "toplumsal artı" ile anlamlandırılmaktadır. Uygar topluma geçişin, insanların üretici ekonomiye geçmesi ve bir toplumsal artı yaratmaları, sonra ise bu toplumsal artıyı düzenli biçimde sürdürmek için oluşturulan toplumsal düzeneği yöneten devletin ortaya çıkmasıyla başladığı düşünülmektedir (Şenel, 1995, s. 29, 30). İnsan ilişkilerinde ve insan topluluklarının karşılaşmalarında önemli bir değişiklik Mezopotamya'nın kuzeyindeki bölgelerde bozkırın çoban ve at arabalı savaşçıların yerleşik düzene geçmiş olan Mezopotamya toplumlarına karşı üstünlük sağlamaları olmuştur (McNeill, 1994, s. 18). İlk dönemlerde karşılaşmalar ancak komşu topluluklarla olmakta ve olağanüstü olaylardan ve tehlikelerden kurtulmanın düzenli törenleri biçiminde sürmektedir (McNeill, 1994, s. 22). Alaeddin Şenel'in belirttiği gibi; Uygar toplumlarda kadın erkek arasındaki iş bölümünün yanı sıra aile üyelerini, aileleri ve mesleki uzmanlaşmalarına göre tüm insanları birbirinden farklılaştıran, toplumu sınıflara bölen kurumlar vardır. Bu şekildeki bir toplumda toplumsallaşmanın sürdürülmesinde dinsel, bilimsel düşünceler ve buna uygun ideolojiler önem taşımaktadır (Şenel, 1996, s. 37). Kent devleti olarak gelişen ilk uygar toplumlar ticari ve düşünsel etkilenmeler, üretim teknolojisindeki gelişmeler ve savaşlarla başka toplumlarla karşılaşmış ve uygarlık yayılmaya başlamıştır (Şenel, 1996, s. 46). Uygarlık teknolojinin paylaşımıyla da gelişmiştir. Yerleşik uygar toplumlarla, tunç ve demir silahlar kullanan göçebe-ilkel toplumların karşılaşmaları hem uygarlığın yayılmasında etken olmuş, hem de ilkel ve uygar toplum arasındaki güç dengesini bozmuştur.

Uygarlık kapsamında insanlığın temel özellikleri olarak görülen toplumsallık, siyasallık, simgecilik, dil, akıl, bilinç gibi konular aslında insanlığın çalışma eyleminin sonuçları olarak ortaya çıkmaktadır. İnsanın biyolojik ve kültürel olmak üzere iki doğası vardır ve kültürel doğanın temelinde çalışma eylemi bulunmaktadır. Kültürel doğanın zaman ve mekan bağlamında değişmekte olduğu ve bunun sonucu olarak insanın tarihsel bir doğası bulunduğu görülmektedir. Kültür ve insan birbirleriyle açıklanabilen bir tarihselliğe sahiptir. İnsan çalışarak, kendine örgütlenmiş toplumsal bir yaşam alanı ve bunu kuşatan kültürü ortaya koymuş ve kendi özgürlüğünü bu yaratımları çerçevesinde gerçekleştirmiştir. Şu halde, özgürlük konusu açısından temelde çalışma, çatışma, paylaşma ve adalet kavramlarının sorgulanması gerekmektedir. Kültürü açıklarken insan-doğa diyalektiğinin sonucu olarak üretim-tüketim diyalektik sürecini de ortaya koymak gerekmektedir. Uygarlık, devletli-toplum aşamasını da kapsamaktadır. Kültürde insan (toplum)-doğa, uygarlıkta ise insan-toplum (sınıflar arası) diyalektiği göz önünde bulundurulmaktadır. Uygarlık da bir kültür biçimidir. Kentleşmenin ise

uygarlığın simgesel bir unsuru olarak belirlediği görülmektedir. Uygarlık aynı zamanda siyasal kültür anlamında da değerlendirilmekte, bu durumda uygarlığın devletten, dolayısıyla kentlerden önce doğduğu düşünülmektedir. Uygarlık kültürün eşitsizlikçi bir aşaması olarak ortaya çıkmıştır ve uygarlık tarihini sınıflarla açıklamak gerektiği görülmektedir. Bu durumda uygarlık deyince yalnızca kültürün maddi unsurları düşünülmemelidir. Sınıfları içinde buldukları tarihin ve o tarih içinde yaratılan uygarlığın öznesi olarak değerlendirmek gerekmektedir. Uygarlığın aktif ve pasif unsurları insandır. Kültürün aktif unsuru insan, pasif unsuru ise doğa kabul edilmektedir (Kaplan, 2016, s. 59). Sosyal antropolog Bozkurt Güvenç'e göre, "Kültürdeki her değişim-gelişim de, er ya da geç, duygularımıza varana dek yaşamımıza yansır (Yılmaz, 2002, s. 456).

"Doğa insana zorbaca davranır. İnsanlar birbirlerini kurtlar gibi parçalar. Bitkiler ve hayvanlar birbirlerinin üstünde gelişip, birbirlerini boğarlar. Doğa onların gereksindiği bakıma ve özene aldırılmaz." Immanuel KANT (Kant, 2000, s. 13)

Toplumlar hiçbir zaman yalnız kalmamış; en ayırık göründükleri zamanlarda bile topluluklar ya da sürüler halinde olmuşlardır. Ancak bu ayırık insanlık parçası da, kendi aralarında çok sık ilişkileri olan, irili ufaklı birçok topluluğu barındırmaktaydı. Soyutlamanın sonucu olan farklılıkların yanı sıra, yakınlıktan ileri gelen çok önemli farklılıklar da vardır: kendini gösterme, farklı olma, kendisi olma arzusu. Birçok gelenek, iç gereklilikten ya da birtakım elverişli rastlantılardan değil, kendilerinin koymayı bile düşünmedikleri kuralları başarıyla kullanan komşu topluluğun gerisinde kalmama isteminden doğmuştur. O halde, kültürlerin çeşitliliği bizi, parçalara ayırıcı ya da parçalara ayrılmış bir incelemeye çekmemelidir. Kültürlerin çeşitliliği insan topluluklarının birbirlerinden yalıtılmasından çok, onları birleştiren ilişkilere bağlıdır (Strauss, 1997, s. 24).

"Çıplak realitenin düz etkisi şüphesiz yıkıcıdır." (Mengüşoğlu, 1958, s. 6)

Kimlik, kişinin kendini tanımak için kendine atfettiği değerlerle, başkalarıyla ilişkilerinden kaynaklanan ve beklentilere uyum göstermek için ortaya koyduğu değerlerin birlikteliğini taşımaktadır. "Ayrıca kimlik kavramının ayrılmaz bir parçası olan farklılaşma, karşılaştırma ve ayırım kavramlarının bir başka sonucu, diğeri karşısında kendine değer atfetme arayışıdır." (Kaypakoğlu, 2000, s. 2). Kimlik konusunda sosyal ve kişisel kimlik olarak sınıflandırmalar yapılmaktadır. Sosyal kimlik; cinsiyet, statü, rol gibi farklılıkları, çeşitli gruplara-uluslara-örgütlere inanışlara ve ideolojilere aidiyeti içermektedir. Kişisel kimlik ise; kişinin kendini algılama ve tanımlamasından doğan, yakın-kimlik olarak tanımlanmaktadır (Kaypakoğlu, 2000, s. 3). "Öteki'ne kendi kimliğimizi göstermeye çalışıyorsak eğer, onun (ister imgesel ister gerçek) kimliğini kabul ediyor, tanıyoruz demektir. Aslında bir kimlik farklılığı iddiasında bulunan gruplar, diğer kimliklerle eşit haklara sahip olma savaşı/kavgası vermektedirler. Kendi kimliklerinin tanınmasını isterken, bir meydan okuma hareketi içindedirler." (Türkoğlu, 2003, s. 59).

Büyü ve sihirsel algıların insanın zihinsel, kültürel ve fiziksel alanını kuşattığı animistik dönemlerde henüz şeytan ve ruh kavramlarının primitif insanın imgeleminde yer etmediği öngörülmektedir. O dönemler boyunca birey ve mensubu olduğu klan kendini doğadan ayrı bir varlık olarak görmemekte,

omnipotans bir anlayışla kendini doğanın ayrışmamış öz bir parçası olarak algılamaktadır. Bugün psikanalitik verilerin ışığı altında benzer ve paralel bir fenomeni kendi çocuklarımız ve bebeklerimiz üzerinde her gün müşahade etmekteyiz. Bebekler özellikle 1-3 yaşları arasında libidinal gelişim fazları boyunca kendilerini duyumsal açıdan annelerinden henüz tam olarak ayıramazlar, zira kendilikleri henüz oluşmamıştır. İlerleyen yıllarda gelişen benlik algısı, bilinç ve kimliğiyle birey bu ayırım çizgisini tamamladığında başka bir deyişle toplumsallaşmış bir insan olduğunda toplum ve doğa içinde bir 'birey' olarak belirmektedir. Büyü ve sihirsel algı ve anlamlandırmaların yaygın olduğu animistik çağlarda, birey ve topluluk tamamen doğaya ait bir varlıktır; bireyin kendisine ait olan anlamlı bir mülkiyet ve kimlik henüz belirmemiştir. İlkel topluluk için ilk kimlik ve aidiyet, parçası olduğu ilkel grup (horda) ve kendisiyle özdeşleştiği totemdir. Mülkiyet ilkel komünal bir biçimde belirmektedir. Her şeye herkes mutlak olarak ortaktır. Mal ve imtiyaz bölüşümünü asimetrik hale getiren ve bir bakıma mal bölüşümünde ilk eşitsizliklerin ve dengesizliklerin orataya çıkmasına yol açan temel etmen Tabu'lar olmuştur. Tabular; ilkel horda içinde, bazı bireylerin daha imtiyazlı bir statüye gelmelerine ve bunun sonucunda tabuya bağlı türetilen kimliklerin doğuşuna yol açmıştır. Tabular, totemizm ve egzogaminin temel tabusu olan cinsel kısıtlamaya paralel olarak, topluluk içerisinde en başta ve en ağır bir şekilde kadın-erkek ilişkilerini düzenlemektedir. Bu bağlamda belli bir mekâna, statü-gruba ve cinsel kimliğe (cinsiyete) aidiyet olgusu önem kazanmıştır. İlk mülk; av aletleri ve kadın sahipliği olmuştur. Avcılıktan toplayıcılığa geçişle beraber komünal paylaşımında eşitsizlik yönünde değişimler yoğunlaşmıştır (Freud, 2002, s. 107-155).

Freud'a göre, tabudaki yasak dokunmalar kuşkusuz yalnızca cinsel anlamda değil, daha çok, daha yaygın olan saldırma, elde etme ve kendinin olduğunu savlama içtepilerinden doğmaktadır. Primitif toplulukların dünyasında kabile üyeleri arasında kurumlaşmasına izin verilmiş bir farklılaşma yoktur. Tek kimlik, kabilenin totemini ifade eden kimliktir. Kimliğin ortak bir kimlik oluşu bir aldanim da oluşturmazken; Hayat, ortak ve eşitçe paylaşılan emek ve sabırla sürdürülüyordu. Köle, özel mülkiyet, hane mülkiyetinin ardından gerçek ortak kimlik yerine farklılaşmaların kurumlaştığı yeni hayatın insanlarına, birbirinden farklılaşmış olduklarını unutturmayı amaçlayan düzmece ortak kimlikler ortaya çıkmıştır (Freud, 2002, s. 107-155; Ayrıca bkz. Fromm, 1993, s. 34-52).

Batı doğu karşıtlığı üzerine yürütülen ekonomi politikayı Oskay'ın bakış açısıyla kısaca değerlendirelim: Uygur Batı toplumsal İç tutumunu saylamak için yoksul ile zengini, köle ve köle sahibini aynı İsa kardeşliği ortak kimliği içinde tasarlayan aldanimlar/illüzyonlar türetilmiştir. Daha sonra ise şu ya da bu milletin üyesi olma, "hür dünya", "demir perde", "AB üyeliği" gibi söylem ve oluşumların altında ortak kimlikleri icat edildi. Yeni ortak kimliğimiz; insansal özünden, hemcinslerinden ve doğadan yabancılaşan insan kimliğidir. Farkına varmaktan alıkonulduğumuz birbirine yabancılaşmış insan şeklinde ortak kimliğimiz söz konusudur (Oskay, 1998, s. 117-124).

Konuya, Arketipal yöntemle sembolleri yorumlayarak katkıda bulunan ve Psikanalizin Frankfurt Ekolündeki temsilcisi olan E. Fromm'dan çarpıcı bir analizle başlamak yararlı olacaktır: "Kültürümüzde totemizm var mıdır diye sorulacak

olursa, cevabım: Hem de çok biçimde olacaktır. Kendini bir devlete ya da partiye aday, tek gerçek ve doğru değer olarak bu devletin ya da partinin amaçlarını benimseyen, bu devleti ya da partiyi kendi grubunun kutsal sembolü olarak gören bir kişi, gerçekte totemist bir tutum içindedir. İlkel toplumların ve klanların totemist dinlerinden hiç de farklı olmayan bu inanç ve düşünce biçimi, o kişiye çok akılcı ve doğal bir davranış gibi gelecektir. Faşizm ve Stalinizm gibi sistemlerin milyonlarca insanı nasıl olup da kendilerine çekebildiklerini anlamak için, bu insanların davranışlarındaki totemci ve dinsel öğeye dikkat etmeniz gerek.” (Fromm, 1991, s. 51, 52).

2. Göç Olgusunun Arketipal Anatomisi ve Aqua Permanent İmgesi Bağlamında Rekonstrüktif İşlevleri

Bilincin seçim ve edimleri yetersiz kaldığında ya da kontrol edilemeyen dışsal çevresel etmenler nedeniyle ego(ferdî ya da kolektif ben) tehlikeye ve yoksunluklar içerisine girdiğinde otheregülatif ruhsal ve içtepisel bir savunma mekanizması olarak bilinçdışı/bilinçaltı içerikler ve arketipal motifler devreye girer. Başka bir deyişle birey ya da topluluk ruhsal/manevi ve fiziksel/maddi anlamda daha elverişli ve uygun yaşam düzeyleri aramak ve yaşamın bekasını sağlamak üzere ruhsal temel yazılım kodeksine döner. Söz konusu bu kodeks hayatta kalma mücadelelerini kapsayan tüm içtepisel itkisel edimlerdir. Yaşamın sürenginliğini temin etmek üzere ötekilere ve çevresel etmenlere dönük savunma mekanizmaları anlamına gelen mücadele aktı; kalmak (aktif) ve gitmek (pasif) şeklinde gerçekleşir. Kalmak biçimindeki mücadele tipolojisi savaş, çatışma, vahşet ve karşı vahşet şeklinde ve bu uğurda tüm yoksunluklara ve ölüme katlanmak iken; Gitmek biçimindeki mücadele tipolojisi göç, sürgün şeklindedir ve göç esnasında ve yerleşilen yeni alanda tüm kültürel ve fiziksel yoksunlukları, çatışmaları ve hatta yolda ölümü göze almak demektir. Göç işlemi arketipal açıdan salt fiziksel bir çevre değişikliği değil, daha önce söz edildiği üzere antropojeokoenosis bağlamında ruhsal, zihinsel ve kültürel göç anlamına; uyarlanma, modifikasyon, adaptasyon şeklindeki değişimleri göze almak anlamına gelmektedir. Özetle göç psikososyal temelde mental ve kültürel değişimleri de peşinen kabul eden ya da göze alan bilinçli/bilinçdışı, zaruri ya da keyfi bir işlem olarak yeniden yapılanma ve ruhsal(kültürel) yeniden doğuş anlamına gelmektedir; buysa kültürel, mental, ruhsal açıdan yeniden doğmak ve yeni kimliklerin inşası ve kültürel amalgamların ya da uyumsuzluklar nedeniyle ortaya çıkacak çatışmaların kabulü demektir doğallıkla. Jung’un sözünü ettiği, ruhun kendini düzenlemesi ve regüle etmesi işlevi ana hatlarıyla arketipal bir savunma mekanizması olarak salt bireysel düzlemde değil ve fakat kitle ruhu ve kitle hareketleri için de geçerli bir işlevdir ve zeitgeist’ten doğallıkla etkilenmektedir (Izod, 2001, s. 214). Göç olgusu aynı zamanda biçimsellikleriyle arketipal şemalar şeklinde gerçekleşir yani göçün biçimi arketipal bir motiftir ve ne zaman gerçekleşse kendini adaptif bir şekilde yineler (yeniden üretir). Bu hususu arketipal yeniden doğuş ve aqua permanent imgesi çerçevesinde yorumlamadan önce aşağıdaki pasajlarda kısaca arketiplere değinilmektedir.

Arketip kavramsallaştırmasını kullanan Jung’a göre, arketipler; dönüştürücü katalitik ruhsal bileşenlerdir ve kaynağını dış dünyadaki biçimsel temsillerden alan zihinde oluşan kolektif imgelerdir. Kısaca arketipler, bir kavrama ilişkin zihinde

oluşan ilk imgelerdir (Jung, 2005, s. 17-24). Jung'a göre zihinsel mimarının temeli olan arketipler, varoluşundan beri insanda bulunan ve onun bilinçdışını oluşturan yapısal temalardır (Jung, 2004, s. 13). Tarih öncesi insanın arkaik kültür ortamında olduğu gibi, çağdaş dünyanın kültürel ve sanatsal tüm edimlerinde, popüler kültür metinlerinde ve görsel-işitsel anlatılarda, kitlesel hareketlerde ve kitle kültürü edimlerinde yineleyen motifler halinde arketipal imgeler bulunmaktadır. Arketipal imgeler doğrudan doğruya bireyin bilinçdışına seslenmekte ve onu biçimlendirmektedir. Arketipal imgeler 'tipik şemalar' halinde kültürde ve görsel metinlerde bilinçli veya bilinçdışı olarak yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Arketipler kültüre özgü süregelen, dönüşümlü, evrensel tipik şemalardır. Arketipler kolektif bilinçdışının içeriğidirler. Kültürün maddi ve manevi formasyonunun dizgisel yapısını topografik olarak serimlerler. Arketipler kolektif bilinçdışına ait evrensel bir 'sembol' dilidir. Arketipal analiz bu sembol dilinin çözümlenebilmesi ve tarih içindeki insanın anlaşılması için önemli bir analitik yöntemdir. Jung'un kavramsallaştırdığı; Anima, Animus, Persona, Gölge, Yaşlı Bilge Adam, Tanrı imgesi, Kahraman, Eşlikçi ya da yardımcı adam gibi temel arketiplerin bugün kültürde ne anlama geldiğinin çözümlenmesi gerekmektedir. Kültüre ait tüm metinler ve sinema, insanın ruh dünyasının ürünüdür ve bu nedenle psikanalitik yaklaşım ile arketipal analiz yöntemi "insanı anlamak için" gereklidir. (Kaplan, 2015, s. 1, 2).

Göç olgusu, sürgün, arayış ve keşif de dâhil olmak üzere insana ve kültüre ait tüm edimler ve metinler barındırdıkları yineleyici arketipal şemalarla, insanın ruh dünyasının ürünüdür ve bu nedenle psikanalitik yaklaşım ile arketipal analiz yöntemi "insanı anlamak için" gereklidir. Bu çerçevede Jung'un temel arketiplerinden olan, anima (kadın-anne), animus (erkek-baba), hilebaz ve yaşlı bilge adam imgelerinin araçsal eşlikçisi olan işlevsel arketipal Psychopompos, Aqua Permanent ve Holy Grail şemaları üzerinden göç olgusunu tartışmak anlamlı olacaktır (Jung, 2005, s. 30-120; Jung, 1997, s. 13-79).

Resim 1: "Al Khidr"

Anonim

Resim 2: "Jonah"

(Lucas Cranach the Elder, 1515)

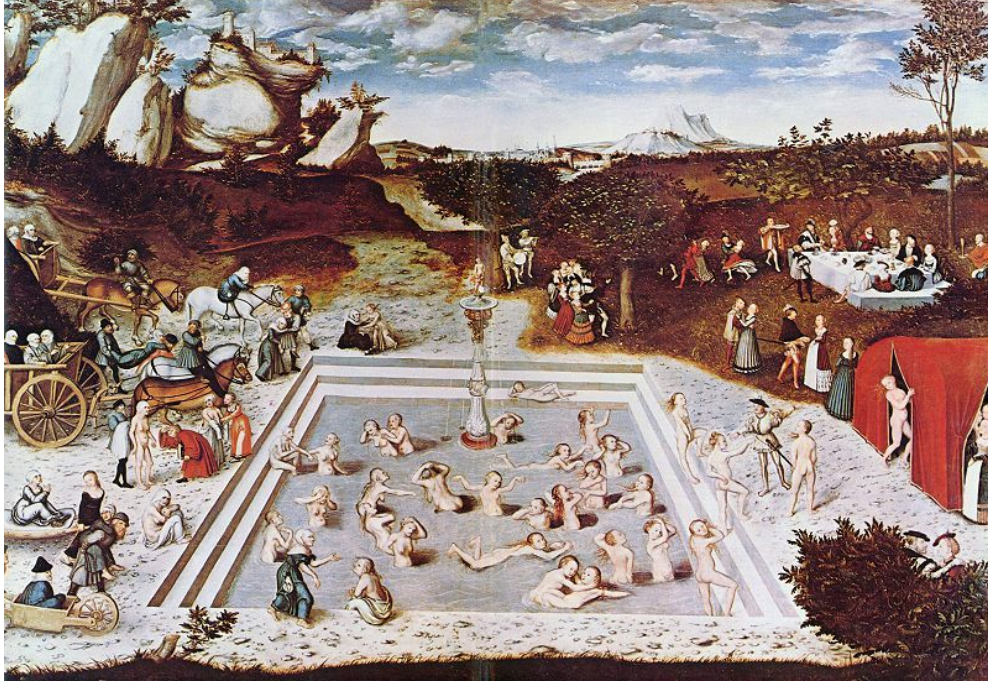
Antik Yunanca “ruhların rehberi” veya “ruhun klavuzu” anlamına gelen arketipal *Psychopompos* motifini antik Yunan’da *Hermes* simgelemektedir. *Psychopompos* motifi diğer arketipler gibi evrensel bir imgedir ve dünya üzerindeki çeşitli kültürlerin mitolojileri ve inanç dünyalarında kadim zamanlardan bugüne farklı adlar altında da olsa benzer işlevlerle reanime edilmektedir. Antik Yunanlıların psikopomp *Hermes-Charon* motifinin antik Mısır’daki paraleli *Toth* ve *Anubis*, antik Roma’da *Merkür*, Sümer-Asur-Babil-Aka mitolojisinin ortak büyük mitosu *Gılgamış*’da ise *Utnapiştim*, İslam inancında Hz. Hızır ya da *Himmet Baba*, Hristiyanlıkta Hz. İsa Mesih ve Hz. Vaftizci Yahya, Hindu inancında *Vişnu* ve Perslerde *Sorûsh*’tur. Animist ve şamanik inanç sistemine sahip tüm kültürlerde şamanlar ve yardımcı motifleri aynı zamanda psikopompos motifinin yerine geçendirler. Yukarı Mezopotamya’da yaşadıkları düşünülen *Nuh* peygamber ve *Yunus* peygamberin öykülerinin Mezopotamya mitolojisinin baş mitosu olan *Gılgamış* destanından monoteist dine iz düşümler bıraktığı düşünülmektedir. Buna göre Hz. Nuh ve *Yunus*, *Gılgamış* destanındaki *Psikopompos* *Utnapiştim* motifinin monoteist dindeki analoglarıdır. *Yunus* peygamberin öyküsü aynı zamanda Antik Yunanda *Jason* (*İonas*), antik Roma’da *Janus* motifinin bir başka analogudur. İslam inancında vahiy, hicret, mirac ve hac olayları fenomenal psikopomp motiflerdir ve arketipal yaşlı bilge adam, mânâ kişilikler ve puer aternus imgelerinin bir işlevi olarak arınma, inisiyasyon şeklinde *ruhsal ve fiziksel göç* olarak *yeniden doğuş* şemasının bir yansımasıdır.

Yukarıda Resim 1’de arketipal açıdan benzeri biçimselliklerde rekonstrüktürel reanimasyonlarına arkaik çağlardan bugüne Doğu’dan Batı’ya çeşitli uygarlıklarda rastlanan, *Psikopompos* işleviyle Yaşlı Bilge Adam ve Eşlikçi arketipinin bir yerine geçeni olan *Al Khidr* (*Hızır/Himmet Baba/Kubaba* vs.) tasviri yer almaktadır. *Hızır*, arketipal mito-mistik dinsel bir figür olarak zorluklar karşısında sıradan insanın ya da *Holy Grail/Aqua Permanent* arayış yolculuğunda kahramanın eşlikçisi, nasihatçisi, klavuz ve yol göstericisidir. Söz konusu tasvirin biçimselliği, temayı kompoze eden süjenin (*Hızır*) temsil ettiği Yaşlı Bilge Adam (*Senex*, lat.; *Sophos*, grek.) arketipinin işlevleriyle örtüşür. Buna göre tasvirde verilen su, pullu balık, akış, hareket, asa, cübbe ile birlikte fonda verilen fundalık bu işlevleri rekonstrükte etmektedir. Tasvirin psikojenik analitik durumuna değinmeksizin analitik çerçevede ana hatlarıyla şunları söyleyebiliriz: Akarsu ve fundalık, bir *Oasis* olarak cennet imgesini ya da cennetsel yaşam alanını dolayısıyla yaşam veren *Büyük Ana* arketipini; Akış, hareket, balık, âsâ ve *Hızır* bilge bir kılavuzluk eşliğinde yapılan inisiye ruhsal ve/veya fiziksel “Göç” işlemi; her iki formasyon ise başka bir mekân ve oluş içinde (Cennet ve rüya yaşam vaad eden bir alanda) arketipal *Yeniden Doğuş* motifini imlemektedir. Akarsu ve zırlı-pullu balık göç esnasında karşılaşılabilecek güçlükleri; âsâ-cübbe ve *Hızır* ise kılavuzluk, bilgi ve gücü simgelemektedir. Yaşlı bilge adam arketipinin anonim bir projeksiyonu olan *Hızır* burada aynı zamanda *ebe motifinin* senkron metaforu olarak, güçlüklerle karşılaşan insanoğluna çözümler sunarak onları Cennetsel bir alana taşımak suretiyle -Anima/Büyük Ana arketipinin bağrında- bir anlamda yeniden doğmalarına neden olan *Animus* arketipidir. Arketipal motiflerin reel dünyada şematize iz düşümleri mevcuttur. Buna göre serimlenen bu bilgiler şu anlama gelmektedir: İnsanoğlu bireysel ve kitlesel edimlerinde sürekli daha iyi yaşam koşullarının arayıcılığında spiritüel, kültürel, teknik ve fiziksel bir göç işleminin

içerisindedir ve bu piramidin temelinde hayatta kalma mücadelesi, doruğundaysa lüks yaşam formasyonlarına sahip olma ve güç istemi içtepisi/zorlanımı bulunmaktadır. Göç olgusunun tetikleyicisi içsel ve dışsal mücbir ve zaruri sebepler olabileceği gibi; Ego ideali (Ben ülküsü) olarak daha üst yaşam standartlarına sıçramak ve kısıtlı imkanlara sahip referans alanından kalıcı ve/veya geçici olarak çıkıp yüksek donanım ve imkanlara sahip olarak köyüne/memleketine geri dönme itkisi şeklinde cereyan etmektedir. Odyssea destanındaki Odysseus'un durumu ya da Gilgamiş destanında Gilgamiş'in Ölümsüzlük Otu (Aqua Permanent/El Ixir Vitae) arayışı için yaptığı göç işlemi esasen analitik açıdan ikinci durumu temsil etmektedir. Aynı şekilde köyünden kente ya da başka bir memleketeye yüksek ihtisas görmesi ya da büyük paralarla dönmesi için büyük umutlar bağlanılarak gönderilen ve çevresinin gözünde kurtarıcı kahraman motifinin bir analogu olan kişiler de bu gruba girmektedir. Bu vakıanın sayısız örneği mevcuttur. Bu ikinci durum; birincil göç itkisi olan kıtlık, savaş gibi mücbir sebeplerle zaruri olarak yapılan her göç işleminin fonunda zaten hali hazırda latent olarak bulunmaktadır. Analitik düzleme yeniden dönecek olursak; hedeflenen cennetsel Oasis imgesinin yeni bir vatan olduğu, göç işlemiyle ana vatandan çıkıp daha iyi yaşam olanakları vereceği öngörüsüyle bu yeni vatana yapılan yolculuk ve bu yolculuğun güçlükler içereceğinden bilge kılavuzluklar, araçlar ve eşlikçiler gerektireceği gerçeği reel dünyanın çıplak realitesinin imleyenleridir.

Resim 2'de dikkatlerinize Yunus peygamberin zaruri sebeplerle çıktığı göç yolculuğunda bindiği geminin batması ya da gemiden düşmesi sonucu balık tarafından yutulması ve daha sonra kusulup karaya çıkması motifini betimleyen tasvir sunulmaktadır. Kolektif bellekte mnemik simge haline gelmiş olan teolojik bu motif, yukarıda Resim 1'de verilen analitik düzlemin arketipal örüntüsünün bir benzerini içermektedir. Tasvirin psikojenik ve strüktürel arketipal analizine girmeksizin kısaca şunları vurgulamayı yeterli görüyorum: Göç işleminde karşılaşılabilecek güçlük ve risklerin doğrudan taşıyıcısı olarak gemi ve deniz, olası trajedinin ve inisiyasyon sürecinin gösterenleridir. Her iki resimde su, motor biçimselliği olan akma atkıyla doğrudan doğruya yer değiştirmeyi yani göçü ve karşılaşılabilecek riskleri temsil eder. Resim 2'deki taşıyıcı/kılavuz yardımcı unsurlar deniz, gemi, balık ve spiritüel/tinsel güçlerdir. Spiritüel güçler bir kenara konulduğunda göç işleminde taşıyıcı unsurların günümüz göçmenleri ve mültecileri için de geçerli olduğu yalın gerçeği ortadadır. Spiritüel aracın yerini günümüzde destek, koruma ve rehberlik hizmetleri veren Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliğinin ve ilgili başka uluslar arası kurumların aldığı söylenebilir. Buna göre söz konusu bu kurumların dayandıkları Hümanist mükteşebatla birlikte esasen iyicil Yaşlı Bilge Adam arketipinin bir temsili olduğu/olması gerektiği aşikardır. Göçmenler ve mülteciler arasında *Connection Man* denen ve onları para karşılığı kaçak yollarla taşıyan araçlar ya da mültecilere önce kapıları açan ancak daha sonra çeşitli kısıtlama ve kötü muamelelere varan davranışlar geliştiren AB üyesi ülkeler, taşıyıcı-kılavuz kötücül ve tekinsiz *Hilebaz (düzenbaz) Arketipinin* yerine geçendirler. Hilebaz (soytarı, jestler, ing.) arketipi aynı zamanda ana işlevleri açısından hokkabaz tüccardır.

Resim 3: “Gençlik Çeşmesi” (The Fountain of Youth, ing.)

(Lucas Cranach the Elder, 1546)

Mucizevi sıvı, Kutsal su, Hayat suyu, Ölümsüzlük suyu (lat.) anlamına gelen *Aqua Permanent* mitolojik bir malzemedir. Felsefe taşı gibi dönüştürücü reaktif bir işleve sahiptir. Mitolojik anlatılarda kahraman tarafından aranılan duran çözümleyici bir medyum olarak; içeni veya içirileni iyileştiren, dönüştüren, diriltten ve gençleştiren, var olduğuna inanılan tarih öncesi bir ilaç, daha doğrusu bir iksirdir aqua permanent. Mitolojik anlatılarda aqua permanent (el ixir vitae, lat.), genellikle tanrılara özgü bir likördür (ambrosia, grek.), ve tanrılar tarafından ölümlülere özel durumlarda bir lütf olarak sunulan ve içeni gençleştirip ölümsüz, dolayısıyla yarı-tanrı kılan bir içkidir. *Aqua permanent* şeklinde soyutlanan şey, aslında kahraman ve kahramanın yolculuğu aracılığıyla simgelenen insanlık, toplumsallık ve insan oluşa dair tarihsel diyalektik emek, uğraşı ve deneyim alanının psikososyal sonuçlarıyla birlikte dengelenmiş soyut bir temsilidir.

Klasik ressam Büyük Cranach tarafından 1546'da resmedilen ve yukarıda Resim 3'te dikkatlerinize sunulan “Gençlik Çeşmesi” adlı tablo, kusursuz bir arketipal Oasis (cennet) ve Aqua Permanent (yaşam suyu) tasviridir. Resim 1-2'de olduğu gibi burada da Su ve beşik olarak havuz taşıyıcı ve arındırıcı işlevleriyle katalitik arketipal bir düzenektir. Fiziksel, bedensel, mental, tinsel ve kültürel dönüşümü eşzamanlı olarak gerçekleştiren bir yataktır. Tabloyu kompozite eden ana tematik arınma ve arayış (göç) işlemidir. Gençlik çeşmesi, arketipal aqua permanent imgesine dayanan analog motif olarak içine giren ve onu içenleri arındıran, iyileştiren ve gençleştiren idealize bir cennettir. Tematigi örgütleyen kompozisyon soldan sağa akış halinde iki ana olgu üzerine kurulmuştur. Buna göre tablonun solunda gençlik çeşmesine ulaşmak amacıyla yola çıkmış ve yolculuk esnasında birçok badireler atlattmış, pek çok sıkıntıya katlanmış yaşlı, genç hastalar, kötürümler gibi alt sosyokültürel tabakanın insanların Gençlik Çeşmesine ulaşması ve havuza girişleri tasvir edilmektedir. Tablonun ortasında havuzun

içinde sucul Nympha'lar (su perileri) gibi oynaşan ve arınıp, iyileşip gençleşerek adeta perilere dönüşen insanlar tasvir edilmekte; sağ tarafta ise gençleşmiş olarak havuzdan çıkan insanların Dionysos Şenlikleri'ne benzer bir karnaval atmosferinde refah içinde eğlendikleri tasvir edilmektedir. Tablonun sol yanı yoksunluk, çaresizlik ve olanaksızlıkları, düşük yaşam formasyonlarını temsil ederken; sağ taraf, yapılan göç işlemi sonrası kavuşulan cennetsel Oasis'i yani yüksek standartlı düşsel yaşam formasyonlarını simgelemektedir. Bunun için kitle göç yolculuğuna çıkmış ve Su'dan geçmiştir. Aqua Permanent imgesine yüklenen metafizik değer yükünü bir kenara koyduğumuzda bugün denizlerin, özellikle Akdeniz'in uluslar arası göçmen ve mülteciler açısından Cennet'e (AB'ye) varmazdan önce geçmeleri gereken son önemli ve en tehlikeli engel olduğu ortadadır. Benzer durum Güney/Orta Amerika'dan Kuzey Amerika'ya ve gelişmekte olan Güneydoğu Asya ve Pasifik ülkelerinden daha gelişkin ülkelere ve Batı'ya göç için kullanılan tüm deniz yolları için de geçerlidir.

Özürk'ün, Doğu'dan Batı'ya yönelen göçü, *Cennet* imgesine de başvurarak anlattığı şu ifadeleri dikkat çekicidir: "Cennetin yolu... nerden geçiyor?... Suriye'den mi geçiyor, Afganistan'dan mı geçiyor, Pakistan'dan mı geçiyor?! Nerden geçiyor? El Beşir'in Sudan'ından mı geçiyor?!... Hiçbirinden geçmiyor! Dünyada bir tane Müslüman yok ki '*nerede yaşamak istersin sorusuna*' bir Müslüman ülkenin ismini versin(!)... Ya İsveç ya İsviçre ya İngiltere ya Amerika ya Fransa ya Almanya ya İskandinav ülkelerinden biri. Bir tane Müslüman ülke yok. Cennetin yolu buralardan geçiyorsa... fırsatını bulan, kapağı cehenneme postaladığı [Batı'daki] ülkelere birine atıyor... Dönsene! ... Varsa yoksa Amerika, İngiltere, Fransa, Almanya!" (Öztürk, *Kitaptan Aydınlığa* TV Programı, 28.05.2014, dk.sn: 49.50/54.02).

Özellikle I. Ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra göçün yönü Batı'ya çevrilmiştir. Ortadoğu, Doğu ve III. Dünya Ülkesi (Gelişmekte olan ülkeler) insanları için yaşam vadeden yeni dünya Batı'dır. Bu anlamda Batı, gelişmekte olan ülke insanları açısından arketipal bağlamda yeni bir Cennet imgesidir. Burada Cennet imgesi arketipal Aqua Permanent motifinin rekonstrüksiyonudur ve Rüya yaşamlar vadeden yeni bir dünya'yı (Elysium, lat.) imler.

3. Yeni Odyssea , Trajediler ve Değişen Göçmen/Mülteci Politikaları

Resim 4: “Ege Lesbos Adasına Amcası Abdullah ile Ayak Basan Suriyeli Hawler”

(UN, UNHCR, *Conclusion, Connecting Refugees: How Internet and Mobile Connectivity can Improve Refugee Well-being and Transform Humanitarian Action*, 2016, s. 33;
<http://www.unhcr.org/5770d43c4> Adresinden erişilmiştir. Ayrıca bkz.
<http://refugeesmigrants.un.org/refugees-see-mobile-connectivity-critical-lifeline-%E2%80%93-new-un-report> (21.09.2016))

Resim 5: “Suriyeli ve Afrikalı Mülteciler Telefon Şarj İstasyonunda”

(UN, UNHCR, *Appendix: Facts and Figures, Connecting Refugees: How Internet and Mobile Connectivity can Improve Refugee Well-being and Transform Humanitarian Action*, 2016, s. 34 [Photographed by Fabio Bucciarelli]; <http://www.unhcr.org/5770d43c4> Adresinden erişilmiştir. Ayrıca bkz. <http://refugeesmigrants.un.org/refugees-see-mobile-connectivity-critical-lifeline-%E2%80%93-new-un-report> (21.09.2016))

Yukarıda dikkatlerinize sunulan iki resim, Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği Ajansının Eylül 2016’da yayınladığı *İrtibatlanan Mülteciler: İnternet ve Mobil İletişim Bağlantıları Mülteci Safahatını İyi Yönde Nasıl Geliştirebilir ve İnsansal Faaliyetleri Nasıl Dönüştürebilir* ana başlıklı raporunda yer almaktadır. Resim 4’te Türkiye üzerinden Ağustos 2016’da Ege denizine kaçak bir şekilde Botlarla açılan ve AB üyesi Yunanistan’a bağlı Lesbos adasına çıkan mülteciler arasındaki 7 yaşındaki Suriye’li Hawler, Suriye’nin Qamishle (Kamışlı) beldesindeki ailesiyle (annesiyile) cep telefonuyla mutluluk içinde konuşurken görülmektedir. Amcası ve kendisi geride bıraktıklarının gözünde ümit bağlanan

kahramanlara olarak kurtuluş imgesine dönüşmüşlerdir ve Hawler bunun farkındalığıyla zaferini annesiyle paylaşmaktadır. Hawler bu telefon görüşmesini Lesbos adasına bontan inip ayak bastıktan birkaç dakika sonra henüz kıyıdayken yapmıştır. Kadraja girmeyen diğer mültecilerin de benzer durumdadırlar. Zaferlerini geride bıraktıklarıyla paylaşmaktadırlar. Hawler amcasıyla birlikte yola çıkmıştır. 5 çocuk sahibi aile, bu tehlikeli yolculuğa çıkabilecek kadar büyük ve küçük yaşı sebebiyle yarıya düşen kaçak yolculuk ücretinin doğurduğu avantaj sebebiyle 7 yaşındaki Hawler'i seçip amcasıyla birlikte göndermiştir. Yolculuğun nihai hedefi Almanya'dır. Suriye'deki aile ise kızlarının peşinden mümkün olan en kısa sürede Almanya'ya gitmeyi umutla planlamaktadır. Resim 5'te Akdeniz'de uzun bir deniz yolculuğu sonunda Sicilya'da karaya çıkan ve Augusta limanı kabul merkezine getirilen Suriyeli ve Afrikalı mülteciler görülmektedir. Kabul merkezinde daha henüz ne yemek ne de su istemeden önce cep telefonlarını şarj edebilecekleri yer sormaları dikkate değerdir. Fotoğraf telefon şarjı için sıra kavgası ve münakaşa yaparlarken çekilmiştir. Akdeniz'de ölümün eşiğinden dönen bu mülteciler için karaya ayak bastıkları an mobil iletişimin elzem ve hayati bir öneme haiz olmasının altında yatan davranışsal formasyonun pragmatikliği yaşamın praxisi açısından üstlendiği işlev üzerinden derinlemesine düşünülmesi gereken bir olgudur.

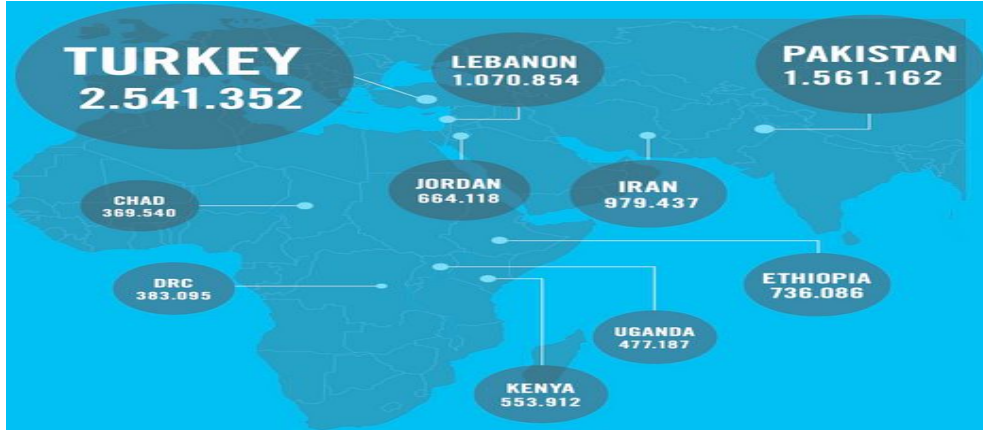
Her iki resim çağdaş Odysseus'ların trajik serüvenine ışık tutmaktadır. Ölümcül Akdeniz yolculuklarında *Odysseus*'un kurtarıcı, klavuz, bilgi veren ve koruyucu eşlikçisi olarak Yaşlı Bilge Adam ve koruyucu Büyük Ana arketipininin eşzamanlı olarak yerine geçen göksel *Tanrıça Athena*'nın çağdaş dünyadaki rekonstrüktif arketipal ikamesi; günümüz göçmen ve mültecileri açısından, yine göksel bir taşıyıcı, klavuz, eşlikçi, ayrılmaz-parner ve ışık hızında enformasyon sağlayan Cep Telefonları/Akıllı Mobil Telefonlar olmuştur diyebiliriz. Akıllı mobil cihazların sundukları olanakların mucizevi nitelikte olduğu açıktır ve yaşanan çağda trajedilerin sönmelenmesi, göç işleminin selameti, organizasyon, bir araya gelmek ve ihtiyaçların giderilmesi açısından elzem öneme haizdir. Akıllı mobil cihazlar mültecilerin özgürlüklerini ellerinde tutabildikleri ve kendisinden beslendikleri tek güç ve en yakın eşlikçi dost durumundadır.

Aşağıda Birleşmiş milletlerin yapmış olduğu göçmen ve mülteci tanımı dikkatlerinize sunulmaktadır.

Göçmen: Birleşmiş Milletler örgütünün verdiği tanımda uluslar arası göçmen olgusunun henüz yasal formal bir tanımı olmasa da bir çok uzmana göre uluslar arası göçmen, göçün legal statüsü ve göç etmeye neden olan etmeden bağımsız olarak ikametgahı bulunan ülkeyi terk edip bir başka ülkeye yerleşen kişidir. Göçmen statüsü için genellikle kısa vade/geçici göçmen ve uzun vade/kalıcı şeklinde bir ayırım yapılmaktadır. Kısa vade/geçici göçmenlik başka bir ülkede 3 ila 12 ay arasında değişen yerleşim hareketlerini kapsarken, uzun vade/kalıcı göçmenlik başka bir ülkeye yapılan 1 veya 1'den çok yıl süreyle gerçekleşen ikametleri kapsamaktadır (Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komserliği Ofisi [UNHCR], Refugees and Immigrants, 2016; Ayrıca bkz. Birleşmiş Milletler [UN], In Safety and Dignity, 2016).

Mülteci/Sığınmacı: Mülteciler/sığınmacılar can güvenliğinin tehlikede olması ve korku, çatışma, iç savaş, genelleşmiş şiddet, vahşet ve kıyım veya kamu düzenini

ciddi ve ağır bir biçimde bozan benzeri diğer olaylar şeklinde, sonuç olarak uluslar arası koruma gerektiren mücbir sebeplerden ötürü anavatanının dışında bulunan kimselerdir. Mülteci tanımı, 1951 *Convention and regional refugee instruments*'te ve ayrıca UNHCR'de verilmektedir (Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komserliği Ofisi [UNHCR], 2016; Ayrıca bkz. Birleşmiş Milletler [UN], In Safety and Dignity, 2016).

Tablo 1: 2015 Yılında En Çok Mülteci Barındıran İlk 10 Ülke

Türkiye	Pakistan	Lübnan	İran	Etiyopya
2.541.352	1.561.162	1.070.854	979.437	736.086
Ürdün	Kenya	Uganda	Kongo	Çad
664.118	553.912	477.187	383.95	369.540

(UN, UNHCR, 2016, Global Trends Forced Displacement in 2015, <http://refugeesmigrants.un.org/infographics> Adresinden erişilmiştir (21.09.2016))

2015 sonu itibarıyla topraklarında bulunan 2.54 milyon mülteciyle Türkiye en çok mülteci barındıran ülke konumundadır.

Göçmenler hem göç ettikleri ülkelerin ve hem de terk ettikleri ülkelerin (anavatanlarının) ekonomik büyümelerine anlamlı katkılar sunmakta ve birçoğu anavatanlarına para göndermektedirler. Küresel ölçekte sadece 2015 yılı boyunca göçmenler anavatanlarına 432 milyar dolar para göndermişlerdir. Bu miktar, tüm dünyada ülke ve kurumlar arası kalkınma yardımı olarak transfer edilen toplam para/fon miktarınının 3 katıdır. Göçmenlerin gönderdiği bu para akışı yalnızca gelişmekte olan anavatanlarına döviz girdisi sağlamakla kalmaz, aynı zamanda geride bıraktıkları milyonlarca aile için de düzenli bir gelir ve sermaye katkısı sağlar. 2008 yılında küresel finansal kriz piyasaları vurduğunda, gelişmekte olan ülkelerdeki doğrudan yabancı sermaye yatırımları %89 azalırken gurbetçi/göçmenlerin ülkelerine döviz gönderme miktarları ancak %5 düşmüştür. Göçmenler göç ederek yerleştikleri ve entegre oldukları gelişmiş ülkelerin ekonomiklerine vergiler üzerinden doğrudan ve sosyal açıdansa dolaylı katkılar sunmaktadırlar. (UN, OECD Development Assistance Committee [DAC], 2016). <http://refugeesmigrants.un.org/infographics> Adresinden erişilmiştir (21.09.2016).

2000 yılından bu yana küresel ölçekte 46 binden fazla göçmen göç yolculukları esnasında yaşamını yitirmiştir. Yalnızca 2014-2015 yılları arasında 10,400 göçmen ölmüştür. Bu yıl, 2016'nın ilk 4 ayında Doğu Afrika, Orta Amerika, Güney Doğu

Asya ve Akdeniz’de denizlerde gemi/bot batması sonucu 1638 mülteci ölmüştür. 2015 yılında dünya çapında 5400 göçmen hayatını kaybetmiştir. Ölüm sayısının kayda giren rakamlardan daha fazla olduğu düşünülmektedir. Günümüzde Avrupa düzensiz göç hareketlerinin yöneldiği dünyanın en tehlikeli destinasyonudur; zira 2015 yılında dünya çapında vuku bulan toplam ölüm sayısının 3770’i sadece Akdeniz sularında gerçekleşmiştir. Buysa 2015’te global ölçekte gerçekleşen ölüm sayısının hemen hemen %70’idir.

Tablo 2: Dünya Çapında Göç Yolculukları Esnasında Ölen Göçmenler (1 Ocak 2014-2 Mayıs 2016)

Akdeniz	Güney Asya	Doğu Afrika	Avrupa	Orta Amerika	Karayipler
8412	1457	420	208	192	129

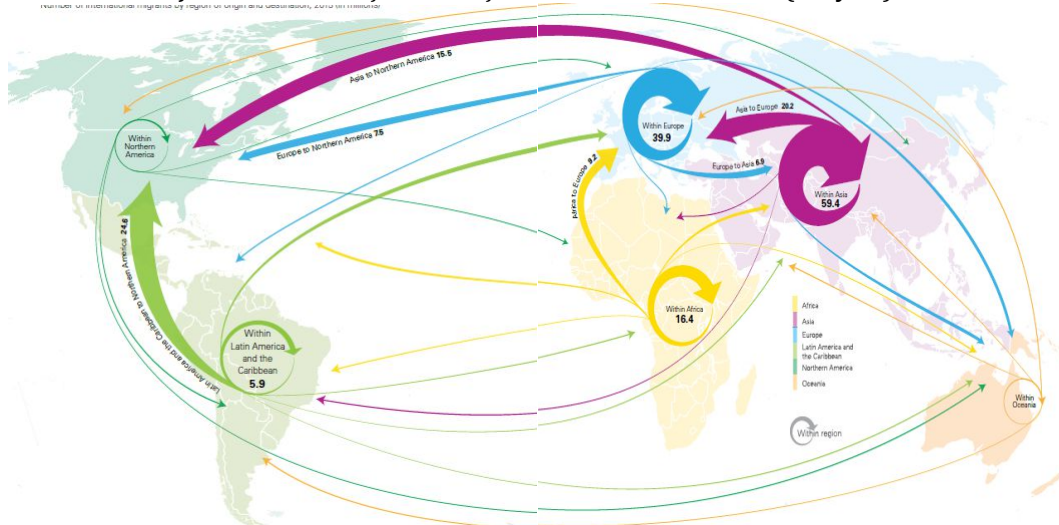
(Birleşmiş Milletler [UN], Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği [UNHCR], 2016, Missing Migrant Project, <http://refugeesmigrants.un.org/infographics> Adresinden erişilmiştir (21.09.2016))

Tablo 3: Uluslararası Göçmen ve Mülteci Sayısı (2000-2015)

MÜLTECİ		GÖÇMEN	
2000	2015	2000	2015
15.9 Milyon	21.3 Milyon	172.7 Milyon	243.7 Milyon

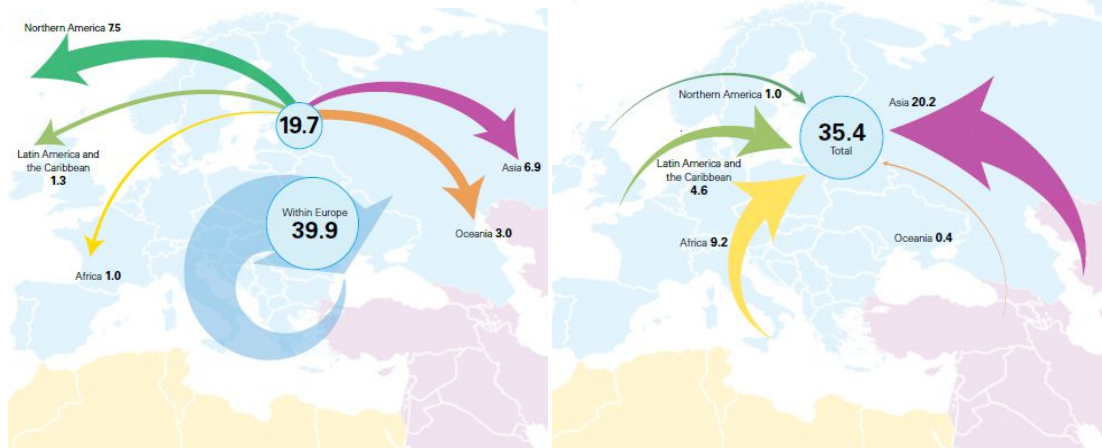
(UN, UNHCR, 2016, Statistical Data Set, <http://refugeesmigrants.un.org/infographics> Adresinden erişilmiştir (21.09.2016))

Şekil 1: Global Çocuk Göçmen Hareketleri, 2015 (milyon)

(Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu [UNICEF], 1 *The Global Perspective: The demography of childhood migration and displacement*, Where: The geography of childhood migration and displacement, UPROOTED: The Growing Crisis for Refugee and Migrant Children, 2016, s. 22, 23)

Şekil 2: Global Çocuk Göçmen/mülteci Hareketleri, 2015 (milyon)

(Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu [UNICEF], 5 *Europe: Migration in Europe, Where: The geography of childhood migration and displacement*, , UPROOTED: The Growing Crisis for Refugee and Migrant Children, 2016, s. 89)

2016 yılında Irak, Afganistan ve Suriye'deki çatışmalardan kaçarak Avrupa'ya sığınma talep eden her 10 kişiden 7'si çocuktur. Avrupa, dünyadaki toplam çocuk göçmenlerin 1/6'sını barındırmaktadır. 2015 yılında Avrupa'da sığınma ve iltica talep eden çocuk mülteci sayısı bir önceki yıla oranla ikiye katlanmıştır. Dünyadaki geniş çaplı ikinci büyük göç hareketi 2015 yılında Avrupa içinde gerçekleşmiştir. Avrupa'ya yapılan göç hareketlerinin büyük kısmı Asya kaynaklıdır (bkz. Şekil 2). Küresel ölçekte toplam 9.8 milyon uluslar arası çocuk göçmen bulunmakta ve bunların 0.8 milyonu Avrupa'da yaşamaktadır. Kaynak ülkesi bilinmeyen ve saptanamayan mülteciler bu rakama dahil değildir. 2015 itibarıyla Avrupa'da yaşayan uluslar arası göçmen sayısı 76.1 milyonu aşkındır. Avrupa Birliği Serbest Dolaşım anlaşması nedeniyle bu göçmenlerin yarısı yine Avrupa'lı olan ancak başka bir Avrupa ülkesine göç etmiş göçmenlerden oluşmaktadır. 2015 yıl sonu itibarıyla Avrupa, UNCHR'nin küresel ölçekte resmi mandaterliğinde olan tüm mültecilerin 1/9'una (1.8 milyon) ev sahipliği yapmakta ve buna ek olarak iltica/sığınma başvurusu yapmış ve onay bekleyen 1 milyonu aşkın mülteciyi barındırmaktadır. Günümüzde bilhassa artan çatışma ve savaşlar sebebiyle Avrupa, başka hiçbir ülkede olmadığı kadar geniş ölçekte mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Avrupa ülkeleri arasında en çok çocuk mülteci barındıran Almanya ve Sırbistan'daki mülteci sayısı 2015 yılsonu itibarıyla 316.000'dir ve bunun da 1/5'i çocuk yaşta mülteci ve sığınma hakkı talep eden her 100 mülteci 30'u çocuk yaşta mülteci. 2015 yılında 32 Avrupa ülkesine yapılan toplam 389.000 sığınma/iltica başvurusu, bir önceki yılda yapılan sığınma/iltica talebinin 2 katıdır. 2016'nın ilk altı ayında yapılan iltica başvurusunun niteliği bir önceki yılın oranlarına eşdeğerdir, yani altı aylık sığınma talebinin (165.000) %30'unu çocuk mülteciler oluşturmaktadır. 2016 yılının ilk yarısında Avrupa'da yapılan iltica/sığınma başvurularının %70'ini; Suriye (%38), Afganistan (%18) ve Irak (%14)'taki iç savaş ve çatışmalardan kaçan çocuk mülteciler oluşturmaktadır. 2013 yılı sonlarında cereyan eden ve adına Orange Spring de denen olaylar neticesinde Ukrayna-Rusya arasında çıkan çatışmalar sebebiyle AB alanına göç eden 318.000 mültecinin 2/3'ü Ukrayna'dan Avrupa'ya göç eden mültecilerden oluşmaktadır. Buna ek olarak 215.000'i çocuk olmak üzere, çeşitli olanaksızlıklar

sebebiyle Avrupa'ya çıkış yolu bulamayan 1.8 milyon Ukraynalı ülke içinde göç etmek zorunda kalmıştır. Kısa vadede akut bir biçimde gerçekleşen geniş çaplı bu göç hareketi çocuk göçmenleri doğrudan çatışmanın içine atarak çocukların yaşamı açısından çok büyük risklere neden olmuş, bunun yanında kirli su, eğitimden geri kalma, çocuk istismarı gibi bir çok ciddi sekonder risklerle karşı karşıya bırakmıştır, tıpkı Afganistan, Irak ve özellikle Suriye'de olduğu gibi. 2015 yıl sonu itibarıyla Avrupa'da 1.8 milyon sığınma talebi karşılanmış ve bir çoğu Almanya, Rusya ve Fransa arasında eşit bir şekilde paylaşılmıştır. 2015 yılında Almanya'da yaşayan mültecilerin %38' Suriye'li, %17'si Iraklı ve %10'u Afganistanlı mültecilerdir. 2015 yılı itibarıyla Rusya Federasyonu'nda bulunan 315.000 mültecinin hemen hemen hepsi Ukrayna'dan Rusya'ya kaçmış Ukrayna'lı mültecilerdir. Almanya 2015 sonu itibarıyla en çok bireysel sığınma/iltica talebi alan ülke olmuştur, bu oran Almanya komşuluğundaki ülkelerin aldığı sığınma/iltica başvurusunun iki katından fazladır. Almanya'da sadece 2015 yılı içinde yapılan toplam iltica/sığınma talebinin 1/3'ünü oluşturan çocuk mültecilerin sayısı, Almanya'nın on yıllardır kabul ettiği toplam çocuk mülteci iltica/sığınma talebinden fazladır (UNICEF, 5 *Europe: Migration in Europe, Where: The geography of childhood migration and displacement*, , UPROOTED: The Growing Crissis for Refugee and Migrant Children, 2016, s. 90-92).

Resim 6: Aylan Kürdî (02.09.2015)

Tek başına 2015 yılında Avrupa'ya 1 milyon insan deniz yoluyla göç etmiştir. Bu yolculuk esnasında Akdeniz'de kaybolan ve yaşamını yitirenlerin sayısı resmi raporlara göre 3700'ün üzerindedir. Gerçek rakamın bunun çok üzerinde olduğu düşünülmektedir. 2015 yılının ilk 11 ayında Doğu Akdeniz sularında yaşamını yitiren her 3 kişiden 1'i çocuktur. 2015 yılında ve 2016'nın ilk yarısında Avrupa'ya deniz yoluyla ulaşan mültecilerin büyük bir kısmı Yunanistan'a, geriye kalan kısmın hemen hemen tümüyse İtalya'ya giriş yapmıştır. Avrupa'ya deniz yoluyla Yunanistan üzerinden girenlerle İtalya üzerinden giren çocuk mülteci sayısı arasında çok büyük oransal bir fark bulunmaktadır. Şöyle ki; Avrupa'ya Yunanistan üzerinden giren çocuk mülteci sayısı İtalya üzerinden girenlerden çok daha fazladır. 2016'nın ilk yarısında Yunanistan'a ulaşan mülteci ve göçmenlerin %38'i çocuktur; İtalya'da ise gelenlerin %16'sı çocuktur. İtalya'ya ulaşan toplam çocuk sayısı Yunanistan'a ulaşanların sayısından bir hayli düşük olmakla birlikte İtalyan sahillerine çıkan bu çocuk mültecilerin büyük bir bölümü sahipsiz yalnız çocuklar

olarak ailesiz ve kimsesizdirler. 2016 yılının ilk 11 ayında İtalya'ya ulaşan tüm mülteci ve göçmen çocukların %90'ına tekabül eden, ailelerinden kopmuş ya da ailesiz yolculuk yapan, 13700 çocuk, transit geçişler esnasında ailelerinden kopmuş ya da ailesiz kalmışlardır. İtalya ve Yunanistan'a ulaşan çocuk mülteciler arasındaki fark, bu çocukların orijinleri ve çıktıkları tehlikeli yolculuk esnasında karşılaştıkları farklı durumsallıkların bir göstergesidir. 2016 yılının ilk 7 ayında Yunanistan'a varan mülteci çocukların yaklaşık %90'ı Suriye, Afganistan ve Irak'tan gelen çocuklardır. İtalya'ya gelenler ise Sahra altı Afrika'sından gelen çoğu ailesiz ve yalnız çocuklardır. 2016 yılının ilk 7 ayında Avrupa'ya deniz yoluyla gelen mültecilerin 1/3'ünü çocuklar oluşturmaktadır. Afrika kıtasından deniz yoluyla İtalya sahillerine ulaşan Afrikalı toplamda 94000 mültecinin 15000'ini çocuklar; Ortadoğu ve Asya kıtasından Yunanistan sahillerine ulaşan toplamda 160000 mültecinin 60000'ini gibi büyük bir kısmını yine çocuklar oluşturmaktadır. Başta iç çatışma, savaş ve terörizm gibi mücbir ciddi sebepler olmak üzere, bu zorlayıcı akut ve kronik etmenleri de arkalarına almak suretiyle daha uygar, daha yüksek ve düzeyli eğitimsel, çevresel, ekonomik, hukuki yaşam standartları arayışında; bozunuma uğramış destabilize kamusal ve kültürel alanlarından sıyrılarak ülkelerini geride bırakıp başka bir ülkede yeni bir yaşam kurma ümidiyle kalıcı niyetle kaçan ve deniz yoluyla 2016 yılı içinde Yunanistan'a ulaşan mültecilerin %48'ini Suriyeliler, %25'ini Afganlar, %15'ini Pakistanlılar, %4'ünü Iraklılar, %3'ünü İranlılar ve %4'ünü diğer ülkelerden çeşitli gerekçelerle kaçan ilticacı ve sığınmacılar oluşturmaktadır (UNICEF, 5 *Europe: Migration in Europe*, Where: The geography of childhood migration and displacement, UPROOTED: The Growing Crisis for Refugee and Migrant Children, 2016, s. 92, 93).

Dünyanın çeşitli bölgelerinde ve özellikle Ortadoğu'da genellikle demokrasi, özgürlük ve daha iyi yaşam standartları söylemi altında aslında stratejik derin bir politika doğrultusunda ülkelerin uzun vadeli sömürsü çerçevesinde politik, kamusal, kültürel açıdan farklılıkların öne çıkarılarak destabilizasyonunu amaçlayan ve böylece gizli bir ajandaya sahip olduğu anlaşılan ve çeşitli gerekçelerle meşru gösterilen politik ve askeri *dış müdahaleler* sonucu ortaya çıkan instabilizasyon ve politik kastrasyonlar sonucu kültürel, siyasi, dini, ekonomik, etnik dekompozisyon ve bölünmelerle ayrılma, iç savaş ve terörist faaliyetler tarafından azdırılan göç hareketleri ve yaşanan insanlık dramlarına duyarsız kalan Avrupa; *Aylan Bebeğin* sâhile vurmuş ölü bedeni üzerinden, Suriye meselesi ve uluslar arası mülteci/göçmen sorunsalına dair sözde bir Aydınlanma yaşamış ve politik değişikliklere gitmiştir.

Özellikle 2 Eylül 2015'te medya ve sosyal medyanın gündemine düşen Ege sahiline vurmuş Suriyeli Aylan bebeğin görüntüsü dünya kamuoyunu ayağa kaldırmıştır (Hürriyet Gazetesi, *Büyük Sembolün Dramı Aylan ve Galip*, 2016). Aylan Bebek olayı uluslar arası kamuoyu ve Batı'nın dikkatlerini çekmiş ve Batı'nın politik tutumunun AB üyesi ülkelerin iç kamuoyu tarafından ciddi bir biçimde eleştirmesine yol açmıştır. Dünyanın, medya, sosyal medya, iç politika ve uluslar arası siyasetin gündemine düşen Aylan Bebek imgesi İç kamuoyunun beklentilerine cevap verebilmek adına Batı'nın suskunluk politikasını gözden geçirmesine neden olmuştur. Bundan sonra Almanya önderliğinde Avrupa Birliği ülkeleri Batı'ya doğru gerçekleşen geniş mülteci hareketleri başta olmak üzere

uluslar arası mülteci meselesinin bölgesel ve küresel ölçekte iyileştirilmesi ve Avrupa'ya akan büyük göç hareketinin kontrol altına alınması amacıyla -esasen Birliğin kendini korunması eğilimine hizmet etmek üzere- çeşitli adımlar atmıştır. Mültecilerin üye, komşu ve transit ülkeler arasında paylaşılması, gerekli düzenlemelerin yapılması, sınırların kontrol altına alınması, terörist geçişlerinin engellenmesi, geri kabul düzenine işler hale getirilmesi, geniş mülteci hareketleri ve göç olgusunun geleceği problematiğinin BM çatısı altında düzenlenecek konferanslarla tartışılması gibi somut adımların atılmasına dönük reçeteler ortaya koymuştur.

Uzunca bir süre dünyanın birçok bölgesinde ve Arap Baharı hareketlerinin devamı olarak Ortadoğu'da yaşanan insanlık dramlarına, insanlık suçlarına, iç savaş, terörizm ve göç sorununa sessiz ve duyarsız kalan Avrupa'nın tutumunda kısmi bir değişime ve göçmen/mülteci meselesinin çözümü ve yeni yol haritalarının belirlenmesi hususunda; Ege sahilinde cansız bedeni kıyıya vuran Aylan Bebek imgesinin başat bir etkisi vardır. Kolektif bilinçdışına seslenen Aylan ve Ümran bebek sembolü bugün de reel politikanın konusu/aracı durumundadır.

Uluslar arası göç ve mülteci politikalarında gerçekleşen iki esasi değişim, geçtiğimiz yıldan (2015) beri Avrupa'ya akan göç ve mülteci hareketlerinin rotası ve göç yollarını değiştirmiştir. Aylan bebek olayından sonra kapılarını mültecilerin serbest geçişine bir süre için açan AB'nin mülteci hoşgörüsü ve vatandaşların psikososyal kabul etme tolerans katsayısı, kısa süre sonra üye ülkelerin güvenlik kaygıları ve xenofobik karakterli siyasi ve sivil tepkiler nedeniyle güdükleşerek kadük bir görünüm almıştır. Yukarıda sözü geçen iki temel değişimlerden ilki bu nedenle özellikle Avrupa içlerine akan geniş çaplı mülteci hareketlerini tamponlayan geçiş ülkeleri konumundaki AB üyesi Balkan ülkelerinde sınırlarda, kamplarda, transit geçişlerde geçiş ketleyen, engelleyici ya da daraltıcı sıkı kontrol, önlem ve önlemlerin alınması biçiminde kendini göstermiştir. Bu aşamada iç kamuoyunun xenofobik, psikososyal, kültürel uyumsuzluk, işsizlik, istihdam ve geçim sorunsalını ilgilendiren ekonomik kaygılarını da ardına alarak faşizme çok yakınsak tahammülsüzlüğünü ileriye götüren düşük gayrisafi milli hasıla ve istihdam sorunları yaşayan bazı balkan ülkeleri sınırlara bariyerler örme, dikenli/jiletli teller çekerek, ülke içindeki sığınmacıların transit hareketlerini engelleme ve hatta trenlerin dış cephelerine kaçak binilmesini engellemek için dikenli ve jiletli teller çekmek şeklinde AB değerleri ve insanlık dışı birtakım tutumlar sergilemiş, bazı balkan ülkeleri örneğin Macaristan AB'nin göç sözleşmesini tek taraflı olarak durdurmuştur. Macaristan başbakanı Viktor Orban, açıkça küçük bir hristiyan ülkesi olduklarını ve ülkelerinde Müslüman mülteci görmek istemediklerini, sınırları ve kültürlerini farklı bir kültürü temsil eden mültecilerden korumanın demokratik bir görüş ve doğal bir seçim hakkı olduğunu, ellerinde bulunan mültecileriyse onlara kucak açacak herhangi bir ülkeye seve seve göndermek istediklerini beyan etmiştir. Macar başbakanının insanlıkla hiçbir biçimde bağdaşmayan bu sözleri analogik olarak adeta kimsesiz barınak hayvanlarının sahiplendirilmesi mantığını barındırmakta ve mülteciler hakkındaki faşist görüşünün düzeyini açıkça sergilemektedir.(Sputniknews, *Macaristan Başbakanı: Ülkemizde fazla Müslüman istemiyoruz*, 2015). Ayrıca bkz.

(Sputniknews, *Macaristan AB'nin Göç Sözleşmesini Durdurdu*, 2015); (Sputniknews, *Macaristan Sırbistan Sınırına Tel örgü Çekmeye Başladı*, 2015). AB üyesi bazı balkan ülkelerinde mültecilere karşı biber gazlarının kullanımı ve Kadın bir Macar kameramanın kucağında çocuğuyla tecritten kaçmaya çalışan bir Suriyeli babaya tekme/çelme atarak düşürmesi olayı Balkan ve Macar politikalarının siviller üzerinde gösterdiği olumsuz güdülemenin doğrudan bir göstereni olarak tarihe kara bir leke olarak geçmiştir (Hürriyet Gazetesi, *Macar Kameramandan Mülteciye Tekme*, 2015).

Göç ve mülteci hareketlerinde asli değişime yol açan ikinci temel olay ise, transit mülteci hareketlerine dair AB ve Türkiye arasında çeşitli sekonder siyasi pazarlıkların da şarta ve yükümlülükler takvimine bağlı olarak yapılan görüşeler ve pazarlıklar sonucu Mart 2016'da varılan anlaşmadır. Buna göre yapılan anlaşmanın tarafı olarak Türkiye düzensiz göç hareketlerinin engellenmesi, denetimi ve kayıt altına alınması, yeni göç yollarının engellenmesine yönelik belli bir takvim içinde adımlar atacak; Türkiye üzerinden Yunanistan'a giriş yapmış mülteci bireylerden sığınma/iltica başvurusu yapmamış ya da yapmış olup reddedilenler Türkiye'ye iade edilecektir. Mülteci geri kabul ve takas anlaşması uyarınca tüm AB'li liderler Yunanistan'dan Türkiye'ye iade edilen her bir Suriyeli mülteci karşılığında kompanse takas olarak kendi belirledikleri kıstaslara uymak üzere Türkiye'den seçecekleri Suriyeli bir mülteciyi, AB üyesi ülkelere kotasına göre herhangi birine resmi sığınmacı olarak yerleştirip almayı kabul ve taahhüt etmiştir. Bununla birlikte AB, sınırlarını denetlemek ve kaçak geçişleri engellemek gibi taahhütlerini yerine getirdiği sürece, Türkiye'ye ülke içinde barındırılan mültecilerin rehabilitasyon, entegrasyon ve temel ihtiyaç maliyetlerinin karşılanması için bölünmüş parçalar halinde toplam 3+3 milyar Euro ödemeyi kabul ve taahhüt etmiş ancak günümüze kadar (Ekim 2016) alınan yardım miktarı 300 milyon Euro'nun altında kalmıştır. AB bu taahhütünü yerine getirmekte isteksiz ve aksak görünmektedir. Anlaşma mucibince AB ayrıca, Türkiye vatandaşlarına AB ülkelerine vizesiz giriş hakkının ilk basamağını önce Haziran sonra Ekim 2016 olarak taahhüt etmiş fakat 11 Ekim 2016 itibariyle çeşitli gerekçelerle bu taahhüt henüz gerçekleşmemiştir. AB bu taahhütünde de samimiyetsizliğini çeşitli bahanelerle açıkça ortaya koymuştur (Hürriyet Gazetesi, *İmza Tamam: AB ile Türkiye Anlaştı Vizesiz Avrupa Hedefine Onay Çıktı*, 2016, s. 18); (Hürriyet Gazetesi, *AB ile Bahar Seneye Vizesiz Avrupa Vaadi: AB ile 2016 Umudu*, 2015, s. 27); (Hürriyet Gazetesi, *Avrupa'dan Mektup Var: AB'den 5 Başlık İçin Özel Mektup Uyarı ve Teşvik*, 2015, s. 20); (Hürriyet Gazetesi, *Mülteci Krizinde Ellere Geleni Yapacaklar: Merkel Türkiye'ye Söz Verdi*, 2016, s. 31). 2016 Haziran ayı sonunda, 2015 yılına kıyasla deniz yoluyla Yunanistan'a geçen mülteci ve göçmen sayısında oldukça dramatik bir düşüş gerçekleşmiştir. AB-Türkiye arasında yapılan anlaşmanın ilk 7 ayında AB birlik ülkelere takas sonucu %40'ı çocuklardan oluşan toplam 57000 mülteci yerleştirmiştir.

Mülteci hareketlerine dönük olarak kategorize edici, dışlayıcı, aşağılayıcı, zenofobik, faşizan, islamofobik ve hiçbir şekilde insancıl, uygar ve çağdaş görünmeyen aşırı derecede köktenci intoleranslar geliştiren ve Ortaçağ Avrupa'sından sarkan dogmatik ve stereotipik konservatif bazı primitif Batı değerlerini hala kültürel ve siyasi belleklerinde taşıdıkları anlaşılabilir Macaristan ve

Sırbistan gibi Balkan ülkeleri; aynı zamanda AB üyesi olarak kendi değerlerine çelişmenin, çifte standardın, ikircikliliğin, samimiyetsizliğin, utanmazlığın, etik ve ahlak dışılığın, adaletsizliğin, faşizan ve ırkçı ikelliğin, güvenilmezliğin, çıplak pragmatizmin, maddeciliğin, taasup, korunumculuk ve tutuculuğun açık ve keskin kötü bir örneğini sergilemektedir.

Batının derinlerden gelen kodlarını iyi okuyabileceğimiz AB üyesi bu ülkeler sergiledikleri tutumla Doğu-Batı karşıtlığının dayandığı elemanter zihniyet dikotomisinin anatomisini doğrudan temsil etmektedir. Kartezyen diyalektik mekanik bir anlayışla uygarlaşması esnasında ruh ve bedeni ikiye ayırarak manevi ve maddi olan arasında yapmaya başladığı çift kişilikli dual ayrımlarla Batı; seferberlik hali biçiminde tezahür eden Coğrafi Keşifler sonrası Reform, Rönesans ve Aydınlanmanın diyalektiğiyle vücut bulmuş olan maddi ve manevi kültürel formasyonlarını tek yanlı dikotomik ayrımlarla benimsemiş ve kendini dünyanın (Doğu) geriye kalan kısmından zihinsel, ekonomik, psikososyal, sanatsal ve teknik açıdan ayırmıştır. Kıyaslandığında her iki uygarlığın birbirine nispetle artı ve eskileri olsa da tarihsel diyalektik maddeci zihniyet yapısı ağırlıklı, pragmatik ve utiliteryan marjinal faydacı sözde objektif dünya görüşüne sahip olan ancak Aydınlanmanın diyalektiğinden bu yana insansal potansiyelin transandantal potansını sürekli görmezden gelerek tinsel olana ve Oriental bulduğuna üvey evlat muamelesi yapan Batı, eğer varsa kendi tinselliği üzerinde başka bir tinsellik tanımamak ve aşağı görmekle, Doğu'nun duygusal ve manevi başat tinsel değerlerinden ayrılmaktadır. Bu nedenle kendini sözde evrensel insan hakları değerlerinin, demokrasi, adalet ve hukuk'un, liberalizm, bilim-teknik, serbesti ve özgürlüklerin beşiği addeden Batı'nın özünde kabileci, düz mekanik ve faydacı kültürel bir bellek ve *topluluksal* güdüklükler bir bilince sahip olduğu ileri sürülebilir. (beşeri ve yüce değerler ortaya koymuş ve bunu sonuna dek uygulayabilen gelişmiş uygarlıklar içindeki halklara *toplum*; insani ve yüce değerler bakımından türlü güdüklükler sergileyen ve bu nedenle tam manasıyla uygarlaşmış bir uygarlık ortaya koyamamış *hem şehrimci* bir klan zihniyetiyle hareket eden insan topluluklarına ise, *Topluluk* diyoruz). II. Dünya savaşı sonrası barış ortamında kalkınmak ve yeniden yapılanmak amaçlı demir-çelik ve kömür anlaşması gibi maddeci ekonomik bir bazda ortaya çıkan Avrupa Ekonomi *Topluluğu*, her ne kadar ilerleyen yıllarda değer aralığı genişlemiş mevzuat ve müktesebatıyla daha sonra Avrupa *Birliği*'ne evrilmişse de, günümüzde özellikle DAES terör baskısından kaçarak Ülkelerini büyük oranda boşaltan Suriyelilerin teşkil ettiği büyük çaplı mülteci akını gibi çıkarlarıyla çelişen durumsallıklar ve sorunsallar karşısında, ekonomipolitik ve psikososyal açıdan özünde, bu çalışmanın ilk bölümünde değinilen latent (gizil-çekinik-bastırılmış) tabuların cirit attığı totem karakterli *Apollon Kardeşlikleri* ya da *İsa Kardeşlikleri* biçiminde kabilesel klanlı bir *kinship birliği* arz etmektedir.

Zamanla *Aylan Bebek* ve çocuk *Ümran* imgesi uluslararası politikanın retorik bir aracına dönüşmüştür. *Ümran* ve *Aylan* bebek küresel ekonomipolitik, savaş ve mülteci meselesinin kolektif imgelerdir. *Aylan* bebek ve *Umran* imgesi öyle bir ortak küresel sembol haline gelmiştir ki bugün politik tartışmaların da öznesi durumundadır. Örneğin Amerikan başkanlık seçimleri için yarışan demokrat aday Hillary Clinton cumhuriyetçi aday Donald Trump'a *Aylan Bebek* imgesini

hatırlatmıştır. Tartışma programında Suriye ve uluslar arası göçmen ve mülteci meselesine uluslar arası yardım açısından bakılmasını söyleyen bir demokrat aday tutumu vardır (CNNTÜRK TV Kanalı, *Hillary Clinton ve Donald Trump'ın İkinci Canlı Yayın Kapışması*, 2016).

4. Sonuç ve Değerlendirme

Göç olgusu aynı zamanda biçimsellikleriyle arketipal şemalar şeklinde gerçekleşir yani göçün biçimi arketipal bir motiftir ve ne zaman gerçekleşse kendini adaptif bir şekilde yineler (yeniden üretir).

Ortadoğu için üretilen/icad edilen yeni ortak kimlikler ise farklı inanç ve etnisite fraksiyonlarının çatışması üzerinden kurgulanmaktadır. Esasen Arketipal Aqua Permanent (Cennet vaadi) imgesini kullanan bu sözde kardeşlikler esasen kendini yani Doğu uygarlığını tehdit eden ve emperyalizme hizmet eden Hades çukuru görünümüne bürünmüş Batının Doğu için türettiği "kurtarıcı" arketipal motiflerdir. Öye görünüyor ki Batı Ortadoğu için yeni bir Totemcilik çağını -ve karşıt fraksiyonun totemine karşı geliştirilen Tabuculukla- başlatmış durumdadır. Ortadoğu ve Doğu Asya, tarihsel referansları üzerinden, yeniden farklı inanç ve etnisitelerin ortak bir kültür yükselttiği *Oasis* olabilir. Uygarlık yeniden Doğu'dan seçilebilir.

Savaş politikaları ve mülteci/sığınmacı sorunu; insan karşıtı bir kültür ve insan karşıtı bireyler inşa etme yönünde eğilim göstermiştir. Ortadoğudaki savaş durumu ve mülteci sorunu; şiddetin aslında insanlığa ne getirdiğini anlamaya ve eleştirmeye yönelik bir perspektif getirmektedir. Arketipal bağlamda esasen Psikopompos (ruhsal klavuz) işlevinin taşıyıcısı olan Yaşlı Bilge Adam motifinin çağdaş rekonstrüksiyonu olan BM, AB ve NATO söz konusu figürün işlevleri açısından güdük kalmaktadır. Ortadoğu için klavuzluk yapacak olan Bilge Adam motifinin, kendi kültürel coğrafyasından çıkan bir tahayyül olması anlamlı olacaktır.

Şiddetin en acı veren resmi, ölü bir çocuğun bedeniyle birlikte sönen hayalleridir. Aylan bebek, kolektif bilinçdışında, insanlığın trajediler karşısındaki duyarsızlığının "katalitik" sembolü olmuştur. Ümran bebek ise Aylan bebekle kamusal alana taşınan ve daha sonra yeniden gündem dışına itilen bu duyarsızlığın, yeniden bilinç düzlemine çıkışının nedeni olmuştur. Demokrasi öncüsü olduğunu iddia eden Batı dünyasının, insani yardım, tolerans ve sınırlarını açma cesaretini göstermeye ihtiyacı vardır. Fransız kültür kuramcısı Jean Baudrillard'ın deyişiyle; "Yaşanılan dünyanın her yerinde, Batı ölünün yerini almış durumda."

Savaşın ve şiddetin bedeli, hem bir çocuğun hem de bütün bir toplumun geleceğe yönelik tasavvurunu çökertmesidir. Yaşamın temel işlevi olan; hayatta kalma arzusunu ve daha iyi bir gelecek kurma umudunu yok etmesidir. Savaşın ve göçün simgesi olan Aylan ve Ümran adlı çocukların trajik durumu, sistemin "insan karşıtı" politikalarıdır. O halde sorun; yalnızca savaş ve mülteci sorunu değil, uluslar arası örgütlerin, sivil toplum örgütlerinin, toplumsal hayatı örgütleyen sanat ve bilimin de içinde olduğu kurumların ideolojik ve hegemonik yapısıdır, emperyalist/utiliteryan politikalarıdır.

Baba imgesinin arketipal temsili olan BM ve Müktesebatı, kitlesel göç hareketlerine yönelik gösterilen geç kalmışlık ve acizlikle, arketipal anne imgesinin göstereni olan mülteci veren ülkelere ve içindeki yurttaşlara (ülkelerin tenine) intikam yüklü sadomazoşistik bir şiddet uygulamıştır. Buysa ortadoğu bağlamında kendini yok eden/otolitik bir şiddetin gösterenidir.

Bir kısım AB üyesi ülkeler; sınırlara bariyerler örme, dikenli/jiletli teller çekerek, ülke içindeki sığınmacıların transit hareketlerini engelleme şeklinde AB değerleri ve insanlık dışı bir takım tutumlar sergilemiştir. Bazı balkan ülkeleri örneğin Macaristan AB'nin göç sözleşmesini tek taraflı olarak durdurmuştur. Macaristan başbakanı Viktor Orban, açıkça küçük bir hristiyan ülkesi olduklarını ve ülkelerinde Müslüman mülteci görmek istemediklerini, sınırları ve kültürlerini farklı bir kültürü temsil eden mültecilerden korumanın demokratik bir görüş ve doğal bir seçim hakkı olduğunu, ellerinde bulunan mültecileriyse onlara kucak açacak herhangi bir ülkeye seve seve göndermek istediklerini beyan etmiştir.

Aylan Bebek ve çocuk *Ümran* imgesi uluslararası politikanın retorik bir aracına dönüşmüştür. *Ümran* ve *Aylan* bebek küresel ekonomipolitik, savaş ve mülteci meselesinin kolektif imgelerdir. Her iki çocuk imgesi bugün politik tartışmaların da öznesi durumundadır. Başlangıçta Arap Baharı olarak nitelendirilen ve Ortadoğu'ya demokrasi getireceği umuduyla desteklenen savaşların, bugün milyonlarca insanı yersiz yurtsuz bıraktığı ve çocukların ölümüne neden olduğu ortadadır. Batı dünyası, savaşın mağdurlarını kendi sınırlarının dışında tutarken, çatışma alanlarına komşu ülkeler, savaş mağdurlarına kucak açmıştır. Gayri insani olan tutum, sözde demokrasi getirileceği söylemiyle "yaşam hakkına ve yaşam alanı hakkına" yöneltilen kıyımdır.

Kaynakça

- Arsebük, Güven (1995). İnsan Evrim Alet, Bilim ve Teknik Dergisi, Ankara: TÜBİTAK, Sayı 332.
- Anonim. Al Khidr, <https://en.wikipedia.org/wiki/Khidr> Adresinden erişilmiştir (15.09.2016)
- Baudrillard, Jean (2002). Tam Ekran, 2.b., İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Bilim ve Teknik Dergisi, (1998). Yüzyılların Çözülemeyen Sırrı Bilinç, Çev. Ayşegül Yılmaz, Ankara: TÜBİTAK, Sayı 366.
- Biven, Lucy, Panksepp, Jaak (2012). The Archeology of Mind: Neuroevolutionary Origins of Human Emotions, 1st. Ed., N.Y.: W. W. Norton Company.
- Cranach, L. (The Eder) (1515). Jonah, <https://en.wikipedia.org/wiki/Jonah>; Ayrıca bkz. https://en.wikipedia.org/wiki/Lucas_Cranach_the_Elder Adresinden erişilmiştir (15.09.2016).
- Cranach, L. (The Eder) (1515). Der Jungbrunnen (The Fountain of Youth), http://en.wikipedia.org/wiki/File:Lucas_Cranach_d._%C3%84._007.jpg Adresinden erişilmiştir (21.09.2016).
- CNNTÜRK TV Kanalı (2016). Hillary Clinton ve Donald Trump'ın İkinci Canlı Yayın Kapışması, 2016); <https://www.google.com.tr/amp/www.cnnturk.com/amp/dunya/hillary->

- clinton-ve-donald-trumpin-ikinci-canli-yayin-kapismasi-sert-geci?client=ms-android-samsung Adresinden erişilmiştir (10.10.2016).
- Durkheim, E. (2005). Dini Hayatın İlkel Biçimleri, Çev. Fuat Aydın, 1.b., İstanbul: Ataç Yayınları.
- Freud, S. (2002). Totem ve Tabu, Çev. K. Sahir Sel, 3.b., İstanbul: Sosyal Yayınları.
- Fromm, E. (1993). İnsandaki Yıkıcılığın Kökenleri, Çev. Şükrü Alpagut, 2.b., C. I, İstanbul: Payel Yayınları.
- Fromm, E. (1991). Psikoloji ve Din, Çev. Aydın Arıtan, 1.b., İstanbul: Arıtan Yayınevi.
- Hürriyet Gazetesi, Büyük Sembolün Dramı Aylan ve Galip, 2016); <http://www.hurriyet.com.tr/buyuk-dramin-sembolu-aylan-ve-galip-29983455> Adresinden erişilmiştir (29.09.2016).
- Hürriyet Gazetesi, (2015). Macar Kameramandan Mülteciye tekme; <http://www.hurriyet.com.tr/macar-kameramandan-multeciye-tekme-30022294> Adresinden erişilmiştir (08.09.2016).
- Hürriyet Gazetesi, (2016 Mart 19). İmza Tamam: AB ile Türkiye Anlaştı Vizesiz Avrupa Hedefine Onay Çıktı.
- Hürriyet Gazetesi, (2015 Kasım 30). AB ile Bahar Seneye Vizesiz Avrupa Vaadi: AB ile 2016 Umudu.
- Hürriyet Gazetesi, (2015 Aralık 7). Avrupa'dan Mektup Var: AB'den 5 Başlık İçin Özel Mektup Uyarı ve Teşvik.
- Hürriyet Gazetesi, (2016 Ocak 23). Mülteci Krizinde Ellerinden Geleni Yapacaklar: Merkel Türkiye'ye Söz Verdi.
- Jung, C. G. (1997). Psikoloji ve Din, Çev. Cengiz Şişman, 2.b., İstanbul: İnsan Yayınları.
- Jung, C. G. (2004). İnsan Ruhuna Yöneliş, Çev. Engin Büyükinal, 5.b, İstanbul: Say Yayınları.
- Jung, C. G. (2005). Dört Arketip, Çev. Zehra Aksu Yılmaz, 2.b., İstanbul: Metis Yayınları.
- Kaplan, A. B. (2016). Jüpiter Yolunda Çağdaş Bir Trajedy: 2001 Uzay Macerası, 1.b., İstanbul: Pales Yayınları.
- Kaplan, A. B. (2015). Arketipal Topografyaların Sinematografik Düzlemde İncelenmesi: Örnek Film Analizi Dark City, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaypakoğlu, S. (2000). Kimlik Sorunları ve İletişim, İstanbul: Der Yayınları.
- McNeill, W. H. (1994). Dünya Tarihi, Çev. Alaeddin Şenel, 1.b., İstanbul: İmge Kitabevi.
- Mengüşoğlu, T. (1958). Felsefeye Giriş, İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları.

- Kant, I. (2000). *Fragmanlar*, Yay. Haz. ve Çev. Oruç Aruoba, İstanbul: Altıkırkbeş Yayınları.
- Propp, V. (2008). *Masalın Biçim Bilimi*, Çev. Mehmet Rıfat, Sema Rıfat, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Strauss, C. L. (1997). *Irk, Tarih ve Kültür*, Çev. Haldun Bayrı, Reha Erdem, Arzu Oyacıoğlu, Işık Ergüden, 3.b., İstanbul: Metis Yayınları.
- Sputniknews, (2015). *Macaristan Başbakanı: Ülkemizde fazla Müslüman istemiyoruz*;
<https://tr.sputniknews.com/avrupa/201509031017542279/> Adresinden erişilmiştir (03.09.2015).
- Sputniknews, (2015). *Macaristan AB'nin Göç Sözleşmesini Durdurdu*;
<https://tr.sputniknews.com/avrupa/201506241016171511/> Adresinden erişilmiştir (24.06.2015).
- Sputniknews, (2015). *Macaristan Sırbistan Sınırına Tel örgü Çekmeye Başladı*;
<https://tr.sputniknews.com/avrupa/201507141016559224/> Adresinden erişilmiştir (06.07.2015)
- Şenel, A (1995). *İlkel Topluluktan Uygar Topluma*, 5.b., Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Şenel, A (1996). *Siyasi Düşünceler Tarihi*, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Teber, S. (1982). *Doğanın İnsanlaşması*, 3.b., İstanbul: Öncü Kitabevi.
- Türkoğlu, N. (2003). *Kitle İletişimi ve Kültür*, İstanbul: Naos Yayınları.
- Izod, J. (2001). *Myth, Mind and the Screen*, UK, Cambridge University Press.
- Oskay, Ü. (1998). *Yıkanmak İstemeyen Çocuklar Olalım*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Öztürk, Y. N. (2014). *Kitaptan Aydınlığa, TV Programı, Sokak TV*;
<https://www.youtube.com/watch?v=AaRnbnvewbA> Adresinden erişilmiştir (10.09.2016).
- UNICEF (Eylül 2016). *Where: The geography of childhood migration and displacement, 1 The Global Perspective: The demography of childhood migration and displacement, UPROOTED: The Growing Crisis for Refugee and Migrant Children*,
[http://www.unicef.org/videoaudio/PDFs/Uprooted\(1\).pdf](http://www.unicef.org/videoaudio/PDFs/Uprooted(1).pdf) Adresinden erişilmiştir (20.09.2016).
- UN (2016). *Refugees and Immigrants: frequently asked questions*,
<http://refugeesmigrants.un.org/definitions;>
www.unhcr.org/print/56e95c676.html . Ayrıca
http://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/in_safety_and_dignity_-_addressing_large_movements_of_refugees_and_migrants.pdf Adresinden erişilmiştir (18.09.2016).

- UN, UNHCR (2016). Global Trends Forced Displacement in 2015, <http://refugeesmigrants.un.org/infographics> Adresinden erişilmiştir (21.09.2016).
- UN (Nisan 2016). In Safety and Dignity: addressing large movements of refugees and migrants, II. People on the Move overview and trends: trends in migration (A), General Assembly Seventieth Session, Agenda Items 15-116, Report of General Secretary; http://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/in_safety_and_dignity_-_addressing_large_movements_of_refugees_and_migrants.pdf Adresinden erişilmiştir (19.09.2016).
- UN, UNHCR (2016). Missing Migrant Project; <http://refugeesmigrants.un.org/infographics> Adresinden erişilmiştir (21.09.2016).
- UN, UNHCR, Conclusion, Connecting Refugees: How Internet and Mobile Connectivity can Improve Refugee Well-being and Transform Humanitarian Action, 2016, s. 33; <http://www.unhcr.org/5770d43c4> Adresinden erişilmiştir. Ayrıca bkz. <http://refugeesmigrants.un.org/refugees-see-mobile-connectivity-critical-lifeline-%E2%80%93-new-un-report> (21.09.2016)
- Yılmaz, O. (2002). Aşkın Evrimi, İstanbul: Ceylan Yayınları.

© Copyright of Journal of Current Researches on Social Science is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.